

حسابداری شرکت ها (۲)

دانشکده فنی و حرفه ای دختران تهران
دکتر شریعتی

دانشکده فنی و حرفه ای دکتر شریعتی

بهنام بهزادفر

آزمون

۲.۵ نمره

میان ترم اول

۲.۵ نمره

حضور در کلاس ، حل تمرین
، فعالیت مستمر و ...

۱۵ نمره

پایان ترم

۲۰
نمره

نام درس: حسابداری شرکتهای (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هم‌نیاز: حقوق تجارت

هدف: ایجاد توانایی در انجام عملیات حسابداری شرکتهای غیر سهامی

سرفصل دروس: نظری ۴۸ ساعت

الف. شرکتهای غیر سهامی :

۱. تشکیل شرکت و سرمایه گذاری

۲. انواع موافقتنامه‌های تقسیم سود

۳. تغییرات در سرمایه گذاران و سرمایه شرکت (ورود و خروج شریک)

۴. انحلال و تصفیه

ب. شرکتهای عملی :

- مفهوم شرکتهای عملی، ثبت عملیات در دفاتر شرکاء، تهیه صورت حساب آماری و تعیین سهم سود و زیان هریک از شرکاء و ثبت آن، نحوه دریافت و پرداخت نهایی بین شرکاء

نام درس: حسابداری شرکتهای (۲)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: حسابداری شرکتهای (۱)

هدف: ایجاد توانایی لازم در انجام عملیات حسابداری شرکتهای سهامی و تعاونی

سرفصل دروس: نظری ۴۸ ساعت

الف. شرکتهای سهامی:

۱. تاسیس و سرمایه گذاری

۲. توزیع سود سهام

۳. افزایش و کاهش سرمایه

۴. انحلال و تصفیه

۵. ادغام و تبدیل

۶. اوراق قرضه

۷. سرمایه گذارهای کوتاه مدت و بلند مدت

ب. شرکتهای تعاونی

حسابداری شرکت ها (۲)

تألیف : جمشید اسکندری

(عضو هیئت علمی دانشگاه)

حسابداری شرکتهای (۲)

بر اساس استانداردهای حسابداری ایران و
مطابق با قانون تجارت ایران

تألیف:

دکتر ایرج نوروش

عضو هیات علمی دانشگاه تهران

دکتر غلامرضا کرمی

محمد مرادی

مفاهيم اوليه

• فرض تفکیک شخصیت:

فرض تفکیک شخصیت یکی از اساسی‌ترین مفروضات حسابداری می‌باشد، این فرض به هر واحد اقتصادی (اعم از اینکه دارای شخصیت حقوقی یا فاقد آن باشد) به عنوان یک واحد مستقل از مالک یا مالکان آن و نیز جدا از موسسات دیگر نگاه می‌کند. با این فرض هر مؤسسه یک شخصیت حقوقی مستقل فرض شده که می‌تواند دارایی تحصیل نموده، بدهی و هزینه تعهد و درآمد نیز تحصیل نماید. بر مبنای این فرض، مطالبات و دیون شخصی صاحبان واحد تجاری به اشخاص ثالث، جزء منابع تعهدات واحد تجاری محسوب نمی‌گردد، اگرچه در شرکت‌های تضامنی و مؤسسات انفرادی با اینکه شخصیت شرکت یا مؤسسه، مستقل از شخصیت مالک یا مالکان آن می‌باشد اما از نظر قانونی این تفکیک وجود ندارد و بستانکاران این گونه مؤسسات می‌توانند طلب خود را از داراییهای مؤسسه یا اموال شخصی صاحبان سرمایه وصول نمایند و ...

معادله زیر حسابداری بازتاب اصل تفکیک شخصیت است:

دارایی = حقوق صاحبان سرمایه + بدهی

Entity Unit Assumption:

as the name indicated, the business is a separate and distinct from its owner(s), which in effect means that the entity accounts and finances are totally separated from the financial of owners, and the business is treated as a person by itself.

• فرض تداوم فعالیت:

در حسابداری فرض بر این است که یک واحد اقتصادی برای یک مدت طولانی و قابل پیش بینی به فعالیت خود ادامه می‌دهد.
بر اساس این فرض دارایی‌ها و بدهی‌ها به جاری و بلند مدت تقسیم می‌شود.
فرایند اندازه‌گیری در حسابداری از قبیل ثبت دارایی‌ها به بهای تمام شده به جای ارزش جاری متأثر از فرض تداوم فعالیت می‌باشد.
فرض تداوم فعالیت به دنبال فرض تفکیک شخصیت مطرح می‌شود.

Going Concern Assumption:

meaning that the business is going to be operated for non predefined period, in other words, there is no ending date for business li

• فرض دوره مالی:

نتایج واقعی عملیات یک واحد تجاری را تنها در زمان تصفیه، یعنی خاتمه عملیات آن می‌توان تعیین کرد. از طرف دیگر، بستانکاران، اعتبار دهندگان و اشخاص ذینفع نمی‌توانند تا تاریخ انحلال، از نتایج آن بی‌خبر باشند. از این رو عمر واحد تجاری به دوره‌های زمانی مساوی تقسیم می‌شود که هر دوره را اصطلاحاً (دوره حسابداری) گویند. دوره مالی ممکن است سه‌ماهه، شش‌ماهه یا یکساله باشد. هر دوره مالی را که دوازده ماه طول بکشد اصطلاحاً سال مالی گویند. معمولی‌ترین دوره مالی دوره مالی یک ساله هست. مفهوم فرض تعهدی و نقدی بر اساس این فرض مفهوم پیدا می‌کند.

Time period assumption:

meaning that business profit or loses are measured on timely basis, for example one year, six months, 3 months.

• فرض واحد اندازه گیری (پولی):

برای اندازه گیری هر ویژگی یا کیفیت، در نگاه اول به یک مقیاس اندازه گیری نیاز می باشد. مثلاً واحد اندازه گیری طول متر، وزن کیلوگرم، انسان نفر، زلزله ریشتر و... می باشد. در حسابداری نیز «پول» به عنوان واحد اندازه گیری مبادلات فرض شده است. کلیه مبادلاتی که توسط حسابداران در دفاتر یا صورتهای مالی منعکس می گردد، معرف حجم یا مقدار نمی باشد بلکه تنها بهای آنها را نشان می دهند. به طور کلی وقایعی که با پول اندازه گیری نمی شوند و فاقد جنبه مالی می باشند در دفاتر و صورتحسابها منعکس نمی گردند. مثلاً روحیه کارکنان، کارایی مدیریت، رقابتهای بازار و... در صورتهای مالی منعکس نمی گردند.

Monetary unit assumption:

meaning that the business should have one money unit to record its transactions, for example U.S. dollar.

• اصل بهای تمام شده (اصل بهای تاریخی):

بر اساس این اصل شناسایی دارایی ها و خدمات انجام شده بر اساس قیمت تاریخ خرید (قیمت تمام شده) صورت می گیرد. در صورتی که قیمت تمام شده معلوم نباشد بر اساس ارزش منصفانه بازار آن دارایی شناسایی می شود.

Historical Cost:

Financial statements report companies resources at an initial historical or acquisition cost. Let's assume a company purchased a piece of land for \$1 million 10 years ago. Under GAAP, it will continue to record this original purchase price (typically called book value) even though the market value (referred to as fair value) of this land has risen to \$10 million.

• اصل افشا:

بر اساس این اصل هر گونه حقایق بااهمیتی که می تواند بر تصمیم استفاده کنندگان صورت های مالی تاثیرگذار باشد، به همراه صورت های مالی باید افشا گردد.

Full Disclosure:

Under the full disclosure principle, companies must reveal all relevant economic information that they determine to make a difference to their users. Such disclosure should be accomplished in the following sections of companies' reports:

- Financial statements;
- Notes to financial statements;
- Supplementary information.

- اصل یکنواختی (ثبات رویه):

بر اساس این اصل موسسات می بایستی در هر دوره های مالی مختلف از روش های یکسانی برای اندازه گیری استفاده کنند و حتی الامکان از تغییر روش در هر سال خودداری کنند.

Consistency:

meaning that the business should use the same accounting techniques, as change of methods used could change the outcome.

- اصل احتیاط (اصل محافظه کاری):

هنگامی که فردی دچار شک و تردید باشد بر اساس این اصل در هنگام اندازه گیری دارایی و درآمد کمترین مقدار و اندازه گیری بدهی و هزینه ها بیشترین مقدار را در نظر بگیرد.

Conservatism

Financial statements should be prepared with a downward measurement bias. Assets and revenues should not be overstated, while liabilities and expenses should not be understated.

• اصل تطابق (مقابله هزینه و درآمد):

بر اساس این اصل هزینه هر دوره مالی می باید از درآمدهای همان دوره مالی کسر گردد.

• اصل عینیت (اصل واقعیت):

بر اساس این اصل اندازه گیری و شناسایی دارایی ها باید بی طرفانه باشد به طوری که اگر شخص دیگری اقدام به اندازه گیری نمود همان نتایج را داشته باشد.

• اصل اهمیت:

بر اساس این اصل اهمیت هر مبلغی بسته به نوع و ماهیت آن حساب دارد. مثلاً برای یک شرکت کوچک مبلغ ۵۰۰.۰۰۰ تومان مبلغ با اهمیتی می باشد ولی برای یک شرکت بزرگ این مبلغ اهمیت چندانی ندارد.

• اصل تحقیقی درآمد:

بر اساس این اصل درآمد هنگامی شناسایی می شود که فرآیند کسر سود تکمیل شده باشد. در یک موسسه خدماتی درآمد در هنگام ارائه خدمات به مشتریان و در یک موسسه تولیدی و بازرگانی درآمد هنگام فروش کالا به مشتریان ثبت می گردد.

تشکیل، انتشار سهام و تغییرات سرمایه در شرکت های سهامی

تعریف و تشکیل شرکت سهامی:

ماده ۱ - شرکت سهامی شرکتی است که سرمایه آن به سهام تقسیم شده و مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آن ها است.

ماده ۲ - شرکت سهامی شرکت بازرگانی محسوب می شود ولو این که موضوع عملیات آن امور بازرگانی نباشد.

ماده ۳ - در شرکت سهامی تعداد شرکاء نباید از سه نفر کمتر باشد.

ماده ۴ - شرکت سهامی به دو نوع تقسیم می شود :

نوع اول - شرکت هایی که موسسین آن ها قسمتی از سرمایه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم تامین می کنند. این گونه شرکتهای شرکت سهامی عام نامیده می شوند.

نوع دوم - شرکت هایی که تمام سرمایه آن ها در موقع تاسیس منحصرأ توسط موسسین تامین گردیده است. اینگونه شرکت ها ، شرکت سهامی خاص نامیده می شوند.

تبصره - در شرکتهای سهامی عام عبارت " شرکت سهامی عام " و در شرکت های سهامی خاص عبارت " شرکت سهامی خاص " باید قبل از نام شرکت یا بعد از آن بدون فاصله با نام شرکت در کلیه اوراق و اطلاعاتیه ها و آگهی های شرکت به طور روشن و خوانا قید شود.

ماده ۵ - در موقع تاسیس سرمایه شرکت های سهامی عام از پنج میلیون ریال و سرمایه شرکت های سهامی خاص از یک میلیون ریال نباید کمتر باشد.

A privately held company, private company, or close corporation is a business company owned either by non-governmental organizations or by a relatively small number of shareholders or company members which does not offer or trade its company stock (shares) to the general public on the stock market exchanges, but rather the company's stock is offered, owned and traded or exchanged privately. More ambiguous terms for a privately held company are unquoted company and unlisted company.

A public company, publicly traded company, publicly held company, publicly listed company, or public corporation is a corporation whose ownership is dispersed among the general public in many shares of stock which are freely traded on a stock exchange or in over the counter markets. In some jurisdictions, public companies over a certain size must be listed on an exchange. A public company can be listed (listed company) or unlisted (unlisted public company).

(۱) پذیره نویسی عمومی جهت تامین سرمایه

(۲) امکان صدور اوراق قرضه

(۳) نقل و انتقال سهام

❖ سهامی خاص : منوط به توافق مدیران یا مجامع عمومی شرکت

❖ سهامی عام : مشروط به موافقت سهامداران نیست

(۴) قابلیت عرضه در بازار بورس

(۵) حداقل سرمایه

❖ سهامی عام : ۵ میلیون ریال

❖ سهامی خاص : ۱ میلیون ریال

(۶) حداقل تعداد اعضای هیئت مدیره :

❖ سهامی عام : ۵ نفر

❖ سهامی خاص : ۳ نفر

شرکت ایران خودرو (سهامی عام) در مرداد ماه سال 1341 8352 و شناسه ملی 10100360794 در اداره ثبت شرکتها آن از آلمان وارد می شد و با نصب اتاق بر روی آن در رویدادها و دستاوردهای شرکت ایران خودرو از سال 1345 تا

- در سال 1345 قراردادی با شرکت روتس انگلیس خودروسازی، به نام «ایران ناسه‌نال» با سرمایه

شرکت سهامی خاص ^[1]	نوع
تهران، ایران (۱۳۴۹)	بنا نهاده
سومیات هاکوپیان	بنیانگذاران
تهران	دفتر مرکزی
ایران	محدوده فعالیت
سومیات هاکوپیان	مدیر عامل
سومیات هاکوپیان	رئیس هیئت مدیره
پوشاک آقایان	محصولات
نوراشن	شرکت‌های وابسته
hacoupian.net	وبگاه

شخصیت حقوقی مستقل:

شرکت های سهامی برخلاف موسسات تک مالکی و تضامنی مستقل از صاحبان سهام خود می باشند، بنابراین همانند یک شخصیت حقیقی می تواند دارایی خرید نموده و مالک آن گردد، برای ادامه فعالیت خود نیز بدهی تقبل نماید.

مسئولیت محدود سهامداران:

با توجه به این که شرکت سهامی عامی یک شخصیت حقوقی مجزا از مالکان خود دارد مسئولیت سهامداران در قبال بدهی شرکت محدود به سرمایه اسمی آن ها بوده و در صورت ورشکستگی شرکت، طلبکاران شرکت قانونا نمی توانند ادعایی نسبت به دارایی های سهامداران داشته باشند.

تفکیک مدیریت از مالکیت:

از آنجایی که تعداد سهامداران شرکت زیاد می باشد بنابراین سهامداران از بین خود تعدادی را به عنوان عضو هیات مدیره انتخاب نموده و اداره امور شرکت ها را به آن ها می سپارند.

سهولت نقل و انتقال سهام:

برخلاف شرکت های تضامنی که انتقال سهم شرکت می بایست مورد موافقت کلیه شرکا باشد، سهامداران یک شرکت سهامی به سادگی می توانند سهام خود را به اشخاص دیگر واگذار نمایند، بدون این که این نقل و انتقال تاثیری بر وضعیت مالی و ادامه فعالیت شرکت داشته باشد.

تداوم فعالیت:

یک شرکت سهامی با نقل و انتقال سهام و تغییر مالکیت و حتی با فوت یا ورشکستگی یک یا تعدادی از سهامداران از بین نمی رود و بقای آن مستقل از بقای سهامداران می باشد. در صورتی که در شرکت های تضامنی با فوت یا کناره گیری یکی از شرکا به احتمال زیاد شرکت منحل می شود.

سهولت جمع آوری سرمایه:

از آن جایی که در شرکت های سهامی افراد مختلف می توانند سرمایه گذاری نمایند، لذا این گونه شرکت ها می توانند به سهولت سرمایه های کوچکی را که به تنهایی برای فعالیت های عمده تجاری کافی نیست جمع آوری نموده در پروژه های مختلف به کار گیرند.

- ❖ سهام عادی از منابع دائمی تأمین مالی به شمار می آیند و سررسید ندارند.
- ❖ دارنده سهام عادی مالک نهایی شرکت به حساب می آید.
- ❖ حق باقیمانده دارایی پس از انحلال شرکت را دارد .
- ❖ مسؤلیت دارنده سهام عادی به مقدار سرمایه آنها در شرکت محدود می شود.
- ❖ دارنده سهام عادی دارای حق رأی است.
- ❖ دارنده سهام عادی در خرید سهامی که شرکت تازه منتشر می کند، اولویت خواهد داشت. (حق تقدم در خرید سهام جدید)
- ❖ سهامدار، حق انتقال سهام خود را به دیگری دارد.
- ❖ دارنده سهام عادی حق اطلاع از وضعیت شرکت را دارد.

سه رکن شرکت های سهامی

❖ مجمع عمومی صاحبان سهام؛

❖ هیات مدیره؛

❖ بازرسان.

- ❖ مجمع عمومي موسس؛
- ❖ مجمع عمومي عادي (سالانه)؛
- ❖ مجمع عمومي فوق العاده.

مجمع عمومی موسس ۴ وظیفه اصلی به عهده دارد:

- ❖ رسیدگی به گزارش مؤسسين و تصویب آن و نیز احراز پذیرهنویسی کلیه سهام شرکت و تادیه مبالغ لازم؛
- ❖ تصویب طرح اساسنامه شرکت و در صورت لزوم، اصلاح آن؛
- ❖ انتخاب اولین مدیران و بازرس یا بازرسان شرکت؛
- ❖ تعیین روزنامه کثیرالانتشاری که هرگونه دعوت و اطلاعیه بعدی برای سهامداران تا تشکیل اولین مجمع عمومی عادی در آن منتشر خواهد شد.

- ❖ صلاحیت رسیدگی به کلیه امور شرکت به استثنای مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده و مجمع عمومی مؤسس است؛
- ❖ بررسی و تایید ترازنامه و حساب سود و زیان و سایر گزارشات مالی؛
- ❖ بررسی و تایید گزارشهای سالانه مدیران؛
- ❖ بررسی و تایید گزارش های سالانه بازرسان؛
- ❖ انتخاب مدیران (در صورت خاتمه دوره ی تصدی) (مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده)؛
- ❖ انتخاب بازرسان اصلی و علی البدل؛
- ❖ تعیین روزنامه کثیرالانشار که حاوی نکات قانونی شرکت است؛
- ❖ تقسیم منافع شرکت.

مجمع عمومی عادی (سالانه)

حد نصاب تشکیل مجمع :

با حضور بیش از نصف سهام دارای حق رای و در دعوت دوم با حضور هر عده از سهامداران

اعتبار تصمیمات :

نصف + یک آراء در جلسه

به دنبال
حمای
از لغ
علیرضا
بررسی‌های
رئیس
خاصی در

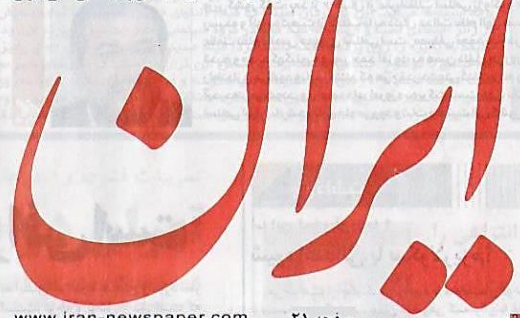

با مطالب متنوع
در ۲۴ و ۲۲ صفحه منتشر شد

۲ ضمیمه رایگان معماری و دکوراسیون ایران

روزنامه ایران امروز ویژه‌نامه رایگان
«رایه» را با دو رویکرد «صنعت ساختمان» و
«دکوراسیون» منتشر می‌کند

IRAN NEWSPAPER
روزنامه فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی صبح ایران

Sunday
10 July 2011
No. 4835
1000 Rls
ISSN 1027-1448
KeyTitle: IRAN (Tehran)

سال هفدهم
شماره ۴۸۳۵
یکشنبه
۱۹ تیر ۱۳۹۰
۸ شعبان ۱۴۳۲
۳۲ صفحه
۱۰۰ تومان

روزنامه ایران را
هر روز یا شعبان رایگان
استانی بخوانید

www.iran-newspaper.com

۲۶ گزارش ایران از معاینه روانی عامل قتل ده
• بازی با زندگی زن آرایشگر در اینترنت
• حکم قصاصی داماد جنایتکار
• ۲ کشته در تصادف عجیب تریلر

۶ تولد کشور جدید در شاخ آفریقا
• از نخستین دقیقه روز شنبه جنوب مسیحی نشین
سودان با جدایی از نیمه عرب نشین شمالی به عنوان
جدیدترین کشور عضو سازمان ملل شناخته شد

شرکت ایران خودرو (سهامی عام)

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳۸۹

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت ایران خودرو (سهامی عام) به شماره ثبت ۸۳۵۲، دعوت به عمل می‌آید در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۸۹ که رأس ساعت ۹ صبح روز چهارشنبه مورخ ۲۹ تیرماه ۱۳۹۰ در سالن اجتماعات شرکت سایپو واقع در کیلومتر ۱۲ جاده مخصوص کرج تشکیل می‌گردد. حضور به هم رسانند.

از سهامداران محترم با وکلای قانونی آنان که مایل به حضور در جلسه مجمع می‌باشند تقاضا می‌شود با در دست داشتن برگه سهام و کارت شناسایی معتبر از ساعت ۸ الی ۱۵ روزهای شنبه، دوشنبه و سهشنبه به ترتیب مورخه ۲۵، ۲۷ و ۲۸ تیر سال جاری جهت دریافت برگه ورود به جلسه به ساختمان مدیریت امور مجامع و سهام شرکت ایران خودرو (سهامی عام) واقع در تهران، خیابان آفریقا، خیابان وحید دستگردی (تفرق) ترسیده به خیابان ولیعمر (جع) شماره ۳۳۹۹ مراجعه نمایند و یا با ثبت نام در سایت سهام شرکت به نشانی <http://www.finance.ilco.com> و همچنین تماس با تلفن گویای اداره امور سهامداران با شماره‌های ۰۲۱-۸۸۶۶۱۳۱۱ نسبت به دریافت برگه ورود به جلسه اقدام نمایند. ضمناً با عنایت به محدودیت مکان، اولویت حضور در جلسه با سهامدارانی خواهد بود که دارای برگه ورود به جلسه باشند.

دستور جلسه:

- ۱- استماع گزارش عملکرد هیات مدیره در سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۸۹
- ۲- فرانت گز آرش حسابرس مستقل و بازرس قانونی برای عملکرد سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۸۹
- ۳- بررسی و تصویب صورت‌های مالی تلفیقی گروه و شرکت ایران خودرو (سهامی عام) برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۸۹
- ۴- انتخاب حسابرس مستقل و بازرس قانونی
- ۵- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار برای درج آگهی‌های شرکت
- ۶- سایر مواردی که اتخاذ تصمیم آن در صلاحیت مجمع عمومی عادی می‌باشد.

هیات مدیره شرکت ایران خودرو (سهامی عام)

۲- کامیابند فابریک و مشتقات تایر و غیره
از متقاضیان دعوت می‌شود از تاریخ نشر آگهی به مدت
۷ روز کاری جهت دریافت فرم مزایده به آدرس:
تهران، کیلومتر ۱۰ جاده قدیم تهران- ساوه، چهار دانگه،
سهر اه بوتان، کارخانه کیان تایر مراجعه نمایند.
روابط عمومی

شرکت ایران خودرو (سهامی عام)

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق العاده

بدین وسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت ایران خودرو (سهامی عام) به شماره ثبت ۸۳۵۲، دعوت به عمل می‌آید در جلسه مجمع عمومی فوق العاده که رأس ساعت ۱۱ روز چهارشنبه مورخ ۲۹ تیر ۱۳۹۰ در

وظایف در حیطة مجمع عمومی فوق العاده:

- (1) تغییرات در اساسنامه
- (2) تغییرات در سرمایه سهم (افزایش یا کاهش سرمایه)
- (3) انحلال شرکت

حد نصاب تشکیل مجمع :

نصف سهام دارای حق رای و در دعوت دوم با حضور بیش از **یک سوم** سهامداران دارای حق رای

اعتبار تصمیمات :

دو سوم آراء در جلسه

هیات مدیره رکن فعال هر شرکت سهامی و نماینده قانونی شرکت برای اداره امور آن می باشد.

هیات مدیره از بین صاحبان سهام انتخاب می شود و جز در باره موضوعاتی که به موجب قانون تجارت اخذ تصمیم و اقدام درباره آن ها در صلاحیت خاص مجامع عمومی است، دارای کلیه اختیارات لازم برای اداره امور شرکت - در حد و موضوع شرکت- می باشد. حداقل تعداد اعضای هیات مدیره در شرکت های سهامی عام ۵ نفر و در شرکت های سهامی خاص ۳ نفر می باشد.

رکن سوم شرکت های سهامی بازرسی یا بازرسان می باشند که وظیفه کنترل اداره امور شرکت را به نمایندگی از طرف سهامداران انجام می دهند.

طبق قانون تجارت، مهم ترین وظیفه بازرسی یا بازرسین عبارت است از:

- ۱- اظهار نظر در خصوص صحت و درستی صورت دارایی و ترازنامه و حساب سود و زیان که مدیران برای تسلیم به مجامع عمومی تهیه می کنند.
- ۲- اظهار نظر در باره صحبت مطالب و اطلاعاتی که مدیران در اختیار مجامع عمومی می گذارند.

بسمه تعالی

اطلاعیه

شماره پیگیری: ۲۶۸۳۰

شرکت: سیمان تهران

نماد: ستران

کد صنعت: ۲۶۹۴۰۱

موضوع: تصمیمات مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

الف- زمان و محل برگزاری مجمع عمومی :

مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام شرکت براساس آگهی منتشره در تاریخ ۱۳۹۴/۰۴/۱۳ ۱۰:۳۷:۴۶ در خصوص دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه رأس ساعت ۱۲:۰۰ روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۴/۰۲/۲۷ در محل پژوهشگاه نیرو واقع در تهران شهرک قدس (غرب) انتهای بلوار شهید دادملن (پونک باختری) برگزار گردید و در خصوص دستور جلسات زیر تصمیم گیری نمود

ب- دستور جلسه:

استماع گزارش هیئت مدیره و بازرسی قانونی

تصویب صورت های مالی سال (دوره) مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

انتخاب حسابرسان و بازرسی قانونی

انتخاب روزنامه کثیرالانتشار

تعیین حق حضور اعضای غیر موظف هیئت مدیره

تعیین پاداش هیئت مدیره

ج- حاضرین در جلسه عمومی:

اسامی سهامداران	تعداد سهام	درصد
بانک رفاه کارکنان	۱۰۵۴۴۲۲	۰.۶٪
انجمن حقوقی و کارکنان شرکت	۱۳۴۰۱۵۶	۰.۷۷٪
شرکت سیمان تاراب	۱۷۸۴۱۸۴	۱.۰۴٪
شرکت مدیریت سرمایه گذاری کوثر پهن	۱۵۸۱۳۳۷	۱.۰۶٪
بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی	۱۸۸۱۰۰۰۰	۱.۰۸٪
شرکت سهامی بیمه ایران	۲۲۴۴۰۸۲	۱.۴٪
بیمه مرکزی ایران	۲۵۰۴۹۰۲۵	۱.۴۴٪
بیمه البرز	۲۵۱۰۰۰۰۰	۱.۴۴٪
شرکت گروه توسعه مالی مهر اندکان	۳۱۵۰۰۰۰۰	۱.۷۸٪
شرکت سرمایه گذاری ملی ایران	۳۳۲۸۱۸۸	۱.۲۴٪
شرکت گروه مالی بانک مسکن	۱۸۵۰۷۳۵۱۶	۱.۰۵۸٪
شرکت گسترش منابع معنی کاوه پارس	۸۷۵۰۰۲۷۸۴	۰.۵۰٪
جمع:	۱۲۸۷۹۲۱۷۷	۷۳.۶٪

د- اعضای هیئت رئیسه:

براساس رای گیری به عمل آمده در جلسه مجمع عمومی، اعضای هیئت رئیسه به شرح ذیل انتخاب گردیدند:

آقای/خانم سید بهاء الدین علایی فرد به عنوان رئیس مجمع

آقای/خانم عبدالمجید شواربی مقدم به عنوان ناظر مجمع

آقای/خانم مهدی شهرپاری به عنوان ناظر مجمع

آقای/خانم نصرت اله توکل به عنوان منشی مجمع

ه- اعضای هیئت مدیره :

آخرین اعضای هیئت مدیره در سال مالی مورد گزارش به شرح ذیل بوده است :

نام عضو حقیقی یا حقوقی هیئت مدیره	شماره ثبت عضو حقوقی / کد ملی	نوع شرکت	نوع عضویت	نام نماینده عضو حقوقی	کد ملی نماینده عضو حقوقی	سمت	موظف/غیر موظف	مدرک تحصیلی
شرکت گسترش صنایع معدنی کاوه پارس	۲۷۲۸۰۸	اصلی	اصلی	سید محمد رضا آبتاهی	۰۲۸۲۵۰۹۷۹۲	رئیس هیئت مدیره	موظف	دکتر/ فوق لیسانس
بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی	۱۶۸۳	اصلی	اصلی	حسین لطفی	۰۲۳۷۵۰۴۵۳۱	عضو هیئت مدیره	غیر موظف	فوق لیسانس
شرکت ماهر تخصصی مالی و سرمایه گذاری سینا	۲۱۱۹۰۰	اصلی	اصلی	عبدالحمید توسلیان	۰۰۲۶۷۱۹۴۸۲	عضو هیئت مدیره	موظف	لیسانس
شرکت مدیریت سرمایه گذاری بانک مسکن	۲۳۲۱۲	اصلی	اصلی	محمد علی مهدوی زعفرانی	۰۲۶۱۸۲۷۳۳۲	عضو هیئت مدیره	غیر موظف	دکتر/ لیسانس
شرکت سیمان هگمتان (سهامی عام)	۲۷	اصلی	اصلی	اکبر مجید پور	۱۲۸۵۵۲۲۶۷۲	نایب رئیس هیئت مدیره	موظف	لیسانس

مشخصات مدیر عامل:

نام مدیر عامل	کد ملی	مدرک تحصیلی
اکبر مجید پور	۱۲۸۵۵۲۲۶۷۲	لیسانس

و- تصمیمات مجمع:

صورت های مالی شرکت برای سال منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ و گزارش فعالیت هیئت مدیره مورد بررسی و تصویب مجمع قرار گرفت .

روزان سود قابل تخصیص و نحوه تخصیص سود بر اساس مصوبات مجمع به شرح ذیل می باشد:

شرح	مبلغ (م. ریال)
سود (زیان) خالص	۵۲۳.۸۲۹
سود (زیان) انباشته ابتدای دوره	۱.۳۸۸.۸۹۵
تعدیلات سنواتی	-
سود (زیان) انباشته ابتدای دوره تعدیل شده	۱.۴۸۸.۸۹۵
سود سهام مصوب (مجمع سال قبل)	(۳۸۵۰۰)
تغییرات سرمایه از محل سود (زیان) انباشته	-
سود انباشته ابتدای دوره تخصیص یافته	۱.۴۶۰.۳۹۵
انتقال از سایر اقلام حقوق صاحبان سهام	-
سود قابل تخصیص	۲.۰۵۵.۳۲۴
انتقال به انباشته قانونی	-
انتقال به سایر انباشته ها	-
سود (زیان) انباشته پایان دوره	۲.۰۵۵.۳۲۴
سود سهام مصوب (مجمع سال جاری)	(۹۶.۲۵۰)
سود (زیان) انباشته پایان دوره (با احتساب نمودن مصوبه)	۱.۹۵۹.۰۸۴
سود (زیان) خالص هر سهم - ریال	۳۳۰
سود نقدی هر سهم (ریال)	۵۵
سرمایه	۱.۷۵۰.۰۰۰

سازمان حسابرسان به عنوان بازرسی قانونی و حسابرس شرکت و سازمان حسابرسان بازرسی علی الحداد انتخاب گردید.

روزنامه یا روزنامه های زیر به عنوان روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی های شرکت تعیین شد:

حق حضور اعضای غیر موظف و پاداش هیئت مدیره

شرح	سال قبل - مبلغ	سال جاری - مبلغ	توضیحات
حق حضور (ریال)	۷۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰۰	بابت برگزاری حداقل ۱ جلسه
پاداش (میلیون ریال)	۶۰۰	۸۰۰	به صورت نقدی

سپمان تهران

(شرکت سپمان عام)

تاریخ

شماره

صور تجلسه مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۷

شرکت سپمان تهران (سپمان عام)

به شماره ثبت ۴۵۰۳ (استان تهران) و شناسه ملی: ۱۰۸۶۱۰۸۱۲۴۱

برای سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ماه ۱۳۹۵

به موجب آگهی‌های مندرج در روزنامه اطلاعات به شماره ۲۶۷۶۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۱۵، جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه سپمان تهران (شرکت سپمان عام) در ساعت ۱۴ روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۷ با حضور دارندگان و نمایندگان ۱,۲۸۷,۸۵۱,۷۲۷ سهم از ۱,۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰ سهم شرکت معادل ۷۳/۵۹٪ و نمایندگان محترم سازمان بورس اوراق بهادار و سازمان حسابرسی در محل پژوهشگاه نیرو واقع در تهران، شهرک قدس (غرب) - انتهای بلوار شهید دادمان (پونک باختری) تشکیل گردید.

پس از قرائت آیاتی از کلام الله مجید و در اجراء ماده ۱۰۱ لایحه اصلاحی قانون تجارت و با توجه به درصد سهامداران حاضر در مجمع که بالغ بر ۷۳/۵۹ درصد (شرح لیست پیوست) بود رسمیت جلسه اعلام و آقایان سید بهاء‌الدین علانی فرد (نماینده شرکت گسترش صنایع معدنی کاوه پارس) بعنوان رئیس مجمع و عبدالمجید شواربی مقدم (نماینده بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی) و مهدی شهبازی (نماینده شرکت گروه مالی بانگ مسکن) بعنوان ناظرین و آقای نصرت اله توکل بعنوان منشی انتخاب شدند.

در ادامه رئیس مجمع ضمن خیر مقدم به سهامداران، دستور جلسه را به شرح زیر قرائت نمودند:

۱- استماع گزارش هیئت مدیره و گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

۲- اتخاذ تصمیم نسبت به ترازنامه و سود و زیان شرکت اصلی (سپمان تهران) و تلفیقی گروه برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

۳- اتخاذ تصمیم در خصوص تخصیص و تقسیم سود

۴- انتخاب حسابرس مستقل و بازرس قانونی و تعیین حق الزحمه مربوطه برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹

۵- تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹

سال تأسیس: ۱۳۳۳ - www.tehrancement.com - شماره ثبت: ۲۵۰۳
دفتر مرکزی سپمان تهران: خیابان فرمانروسی، خیابان شهید نوری (کوشک)، خیابان شهید انوشیروانی، شماره ۵، کوی پستی ۱۱۲۵۶۸۷۱۳، صندوق پستی: ۶۵۷-۱۱۲۵۵، تلفن: ۶۶۷۰۸۳۹۱-۶۶۷۰۸۳۹۱ (خط ۱)، شماره: ۶۶۷۰۱۷۳۸
مجمع صنعتی سپمان تهران: شهرری، غنسی آباد، صندوق پستی: ۱۸۷۲۵-۴۱۳۸، تلفن: ۳۳۴۱۱۵۵-۳۳۴۱۱۵۵، شماره: ۳۳۴۱۱۵۵
واحد هفتم سپمان تهران: تهران، جاده خواران، میان تان‌لن (مجمع آفتاب)، انتهای شهرک مشرفیه، تلفن: ۳۳۵۷۳۷۷-۳۳۵۷۳۷۷، شماره: ۳۳۵۷۳۷۷

سپمان تهران

(شرکت سپمان عام)

تاریخ

شماره

۶- تعیین حق حضور اعضای غیر موظف هیئت مدیره برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹

سپس نسبت به موضوعات مطروحه به شرح ذیل و با اکثریت آراء تصویب گردید.

۱- گزارش عملکرد هیئت مدیره توسط مدیر عامل قرائت و توضیحات لازم به همراه پاسخ سوالات سهامداران در هر مورد توسط ایشان ارائه گردید.

۲- گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی توسط نماینده سازمان حسابرسی قرائت و توضیحات لازم ارائه گردید.

۳- ترازنامه و صورت سود و زیان شرکت اصلی و گروه مربوط به سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ و عملکرد هیئت مدیره شرکت به تصویب مجمع رسید.

۴- مقرر شد از مبلغ ۲,۰۵۵,۳۳۴ میلیون ریال سود قابل تخصیص مبلغ ۹۶,۲۵۰ میلیون ریال (به ازای هر سهم ۵۵ ریال) طی مهلت مقرر در قانون تجارت بین سهامداران تقسیم و مابقی پس از کسر پاداش هیئت مدیره به حساب سود انباشته منتقل گردد. همچنین مبلغ ۸۰۰ میلیون ریال بصورت ناخالص بعنوان پاداش هیئت مدیره مورد تصویب مجمع قرار گرفت و اختیار چگونگی تخصیص آن به سهامدار عمده تفویض گردید.

۵- سازمان حسابرسی به عنوان حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ انتخاب و اختیار تعیین حق الزحمه به هیئت مدیره تفویض گردید.

۶- روزنامه اطلاعات بعنوان روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های شرکت تعیین گردید.

۷- مجمع به مدیر عامل شرکت و کالت داد با حق توکل به غیر نسبت به ثبت صورت جلسه در اداره ثبت شرکتها امضاء ذیل دفاتر و اسناد اقدام نماید.

جلسه ساعت ۱۸ با درود و صلوات بر خاندان عصمت و طهارت پایان یافت.

رئیس مجمع	ناظرین	منشی
سید بهاء‌الدین علانی فرد	عبدالمجید شواربی مقدم	مهدی شهبازی
نصرت اله توکل		

سال تأسیس: ۱۳۳۳ - www.tehrancement.com - شماره ثبت: ۲۵۰۳
دفتر مرکزی سپمان تهران: خیابان فرمانروسی، خیابان شهید نوری (کوشک)، خیابان شهید انوشیروانی، شماره ۵، کوی پستی ۱۱۲۵۶۸۷۱۳، صندوق پستی: ۶۵۷-۱۱۲۵۵، تلفن: ۶۶۷۰۸۳۹۱-۶۶۷۰۸۳۹۱ (خط ۱)، شماره: ۶۶۷۰۱۷۳۸
مجمع صنعتی سپمان تهران: شهرری، غنسی آباد، صندوق پستی: ۱۸۷۲۵-۴۱۳۸، تلفن: ۳۳۴۱۱۵۵-۳۳۴۱۱۵۵، شماره: ۳۳۴۱۱۵۵
واحد هفتم سپمان تهران: تهران، جاده خواران، میان تان‌لن (مجمع آفتاب)، انتهای شهرک مشرفیه، تلفن: ۳۳۵۷۳۷۷-۳۳۵۷۳۷۷، شماره: ۳۳۵۷۳۷۷

طبق ماده ۶ لایحه قانونی اصلاح قانون تجارت، در مورد شرکت های سهامی عام، موسسین باید حداقل ۲۰ درصد سرمایه شرکت را خود تعهد کرده و حداقل ۳۵ درصد از این مبلغ را در حسابی به نام "شرکت در شرف تاسیس" نزد یکی از بانک ها واریز نمایند و سپس اظهارنامه ای به ضمیمه طرح اساسنامه شرکت و طرح اعلامیه پذیره نویسی سهام که به امضای کلیه موسسین رسیده باشد به اداره ثبت شرکت ها تسلیم و رسید دریافت نمایند.

به این ترتیب، چنانچه موسسین یک شرکت سهامی عام، سرمایه یک شرکت در شرف تاسیس را ۵ میلیون ریال اعلام دارند، طبق ماده فوق فقط ۲۰ درصد از رقم یعنی یک میلیون ریال را شخصاً متعهد به پرداخت هستند و از این رقم تعهد نیز فقط با افتتاح و واریز مبلغ ۳۵۰ هزار ریال در حساب بانکی شرکت، از لحاظ مالی اجازه تاسیس شرکت سهامی عام را خواهند داشت.

در مورد حداقل سرمایه لازم برای تشکیل شرکت سهامی خاص نیز ماده ۲۰ لایحه قانونی اصلاح قانون تجارت، پرداخت ۳۵ درصد از کل سرمایه را شرط کرده است. با توجه به ساختار محدود شرکا در این نوع شرکت های سهامی، ضوابط مربوط به تعهد حداقل ۲۰ درصد سرمایه توسط موسسین شرکت های سهامی عام، در این نوع از شرکت ها اجرا نمی شود.

سهام: سهم قسمتی است از سرمایه شرکت سهامی که مشخص میزان مشارکت و تعهدات و منافع صاحب آن در شرکت سهامی می باشد و ورقه سهم سند قابل معامله ای است که نماینده تعداد سهامی است که صاحب آن در شرکت سهامی دارد. سهم ممکن است بانام یابی نام باشد.

سهام با نام: سهامی است که نام دارنده آن بر روی ورقه سهام قید گردیده است. نقل و انتقال این نوع سهام باید در دفتر ثبت سهام شرکت به ثبت برسد و انتقال دهنده یا وکیل یا نماینده قانونی او این انتقال را در دفتر مزبور امضا نماید.

سهام بی نام: سهامی است که نام دارنده آن روی ورقه سهام درج نمی گردد و به صورت سند در وجه حامل تنظیم شده و دارنده آن مالک آن شناخته می شود. نقل و انتقال این نوع سهام با قبض و اقباض به عمل می آید.

گواهی نامه موقت سهام: برگه ای است که شرکت به وسیله آن تعداد و نوع سهام و مبلغ پرداخت شده هر یک از صاحبان سهام را پیش از صدور اوراق سهام تصدیق می کند. این گواهی نامه در حکم سهام است ولی در هر حال ظرف مدت یک سال پس از پرداخت تمام مبلغ اسمی سهام باید ورقه سهام صادر و به صاحب سهم تسلیم و گواهی نامه موقت سهام مسترد و ابطال گردد.

سهام صادر شده: عبارت از تعداد سهامی که تاریخ معینی قانوناً صادر شده است.

سهام خزانه: عبارت از آن تعداد از سهام صادر شده که توسط خود شرکت بازخرید شده ولی باطل نگردیده و برای فروش مجدد نگهداری شده است.

سهام در دست سهامداران: تعداد سهامی که توسط شرکت صادر گردیده و در اختیار سهامداران می باشد) برخلاف سهام خزانه که دست سهامداران نیست).

سهام پذیره نویسی شده (تعهد شده): سهام صادر نشده ای است که به منظور رعایت شرایط پذیره نویسی برای پذیره نویسان تخصیص می یابد. سهام پذیره نویسی شده هنگامی صادر می شود که کل مبلغ پذیره نویسی شده به طور کامل پرداخت گردد.

ارزش بازار سهام: ارزشی است که هر سهم بعد از شروع فعالیت شرکت بر اثر عواملی مانند توان سودآوری، میزان سود هر سهم و ... در بازار سهام (معمولاً بورس اوراق بهادار) پیدا می کند.

سرمایه ثبت شده (سرمایه قانونی): آن بخش از حقوق صاحبان سهام که توسط قانون مشخص شده و در اساسنامه شرکت نیز قید می شود. به عبارت دیگر سرمایه ثبت شده جمع ارزش سامی سهام صادر شده است. سرمایه قانونی را نمی توان بین صاحبان سهام تقسیم نمود و فقط در زمان انحلال شرکت بین سهامداران توزیع می گردد.

صرف سهام: هرگونه مازاد حاصل از فروش سهام نسبت به ارزش اسمی آن صرف سهام نامیده می شود.

صرف سهام اساساً از منابع زیر حاصل می شود:

۱- فروش سهام با مبلغی بیش از ارزش اسمی؛

۲- تبدیل سهام ممتاز با اوراق قرضه قابل تبدیل به سهام عادی؛

۳- مازاد حاصل از فروش مجدد سهام خزانه نسبت به بهای تمام شده آن؛

۴- کاهش ارزش اسمی سهام.

کسر سهام: هرگونه دریافتی حاصل از فروش سهام نسبت به ارزش اسمی آن کسر سهام نامیده می شود. به

استناد ماده ۱۶۰ اصلاحیه قانون تجارت، صدور سهام به کمتر از مبلغ اسمی آن توسط شرکت های سهامی ممنوع است.

تعهد صاحبان سهام: عبارت است از مانده مطالبات شرکت از سهامداران بابت پذیره نویسی سهام که قرار

است وجه آن در تاریخ معینی به شرکت پرداخت گردد. مانده حساب "تعهد صاحبان سهام" به عنوان کاهنده

حقوق صاحبان سهام در ترازنامه طبقه بندی و گزارش می شود.

سرمایه پرداخت شده: حاصل جمع سرمایه ثبت شده و صرف سهام، منهای مانده حساب تعهد صاحبان

سهام

سهام عادی (common stock): سهام عادی بخش عمده ای از سهام صادره را تشکیل داده و معرف حقوق صاحبان سهام عادی در خالص دارایی های شرکت سهامی است. دارندگان سهام عادی صاحبان اصلی و نهایی شرکت محسوب شده و دارای حقوق و مزایایی به شرح ذیل می باشند:

- ۱- داشتن حق رای در مجامع و انتخاب اعضای هیات مدیره و بازرسان؛
- ۲- سهیم شدن در سود و زیان شرکت؛
- ۳- سهیم شدن در باقیمانده دارایی های شرکت در زمان انحلال؛
- ۴- داشتن حق تقدم در خرید سهام جدید در هنگام افزایش سرمایه.

❖ **سهام ممتاز (preferred stock):** سهام ممتاز نوعی اوراق بهادار است که دارنده آن نسبت به درآمدها و دارایی های شرکت، حق یا ادعای محدود و معینی دارد. این سهام زمانی منتشر می شود که هزینه سهام عادی بالاتر باشد. این نوع از سهام را به دو دلیل ممتاز می نامند:

سهام ممتاز را اوراق بهادار ترکیبی نیز می نامند چون ویژگی های سهام عادی و اوراق قرضه را با هم دارا هستند. سهام ممتاز از نظر نداشتن سررسید همچنین هزینه مالیاتی، شبیه سهام عادی اند. اما با توجه به دریافت سود ثابت همانند اوراق قرضه، در گروه اوراق بهادار با درآمد ثابت قرار می گیرند.

نکته: سهام ممتاز از طریق پذیرهنویسی خصوصی وارد بازار می شوند در بازار خارج از بورس و در بورس قابل دادوستد هستند. شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران نمی توانند سهام ممتاز منتشر کنند.

ادامه سهام ممتاز (preferred stock): وقتی گفته می شود سهام ممتاز ۱۰ درصد یعنی سهام ممتازی که سالانه معادل ۱۰ درصد ارزش اسمی به آن سود می تواند تعلق بگیرد که این به معنی تضمین سود نیست.

برخی از ویژگی های سهام ممتاز:

1. داشتن حق رای بیشتر نسبت به سهام عادی؛
2. اولویت در دریافت سود سهام (در صورت اعلام و تصویب سود)؛
3. اولویت در یازافت سرمایه هنگام انحلال شرکت؛
4. قابل تبدیل بودن به سهام عادی به اختیار سهامدار؛
5. قابل بازخرید بودن (به اختیار شرکت یا به اختیار دارنده سهم)؛
6. داشتن امتیاز جمع شونگی سود سهام (در مواردی که سود سهام تصویب ولی پرداخت نمی شود).
7. داشتن حق مشارکت در سود اضافی، علاوه بر نرخ سود از پیش تعیین شده.

نکته: یک سهام ممتاز ممکن است یک، چند یا همه ویژگی های فوق را داشته باشد.

فروش سهام به صورت نقد
فروش سهام بر مبنای پذیره نویسی
فروش سهام به صورت غیر نقدی

فروش سهام به صورت نقد

هنگامی که سهامی به صورت نقد به فروش می رسد حساب "وجه نقد" معادل قیمت فروش سهام بدهکار می شود و حساب "سرمایه-سهام" هم معادل ارزش اسمی سهام بستانکار می شود.

چنانچه سهام به قیمتی بیش از ارزش اسمی فروخته شود مابه التفاوت قیمت فروش و ارزش اسمی در بستانکاری حساب صرف سهام ثبت می شود و در صورتی که سهامی به قیمتی کمتر از ارزش اسمی فروخته شود، مابه التفاوت به بدهکار حساب کسر سهام منظور می گردد.

فروش سهام به صورت نقد

شرکت الف در تاریخ ۳۱/۰۶/۹۵ تاسیس گردیده و در همین تاریخ ۳۰۰۰ سهم عادی ۵۰۰ ریالی خود را به ازای هر سهم ۷۰۰ ریال و ۱۰۰۰ سهم ممتاز ۱۰۰۰ ریالی خود را به ازای هر سهم ۱۲۰۰ ریال به صورت نقد به فروش رساند.

الف: ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۳۱.۰۶.۹۵ را تهیه نمایید.

ب: حقوق صاحبان سهام در ترازنامه را در این تاریخ تهیه نمایید.

فروش سهام به صورت نقد

	$(3000 * 700) + (1200 * 1000) =$	۳.۳۰۰.۰۰۰	وجه نقد
$(500 * 3000) =$	۱.۵۰۰.۰۰۰	سرمایه - سهام عادی	
$(1000 * 1000) =$	۱.۰۰۰.۰۰۰	سرمایه - سهام ممتاز	
$(3000 * (700 - 200)) =$	۶۰۰.۰۰۰	صرف سهام عادی	
$(1000 * (1200 - 1000)) =$	۲۰۰.۰۰۰	صرف سهام ممتاز	

حقوق صاحبان سهام:

۱.۵۰۰.۰۰۰	سرمایه - سهام عادی
۱.۰۰۰.۰۰۰	سرمایه - سهام ممتاز
۶۰۰.۰۰۰	صرف سهام عادی
۲۰۰.۰۰۰	صرف سهام ممتاز

جمع سهام پرداخت شده ۳.۳۰۰.۰۰۰

فروش سهام بر مبنای پذیره نویسی

فروش سهام در شرکت های سهامی غالباً از طریق پذیره نویسی صورت می گیرد که مستلزم پرداخت قسمتی از بهای سهام در آینده است. در مواردی که سهام به صورت پذیره نویسی به فروش می رسد معمولاً بخشی از بهای آن (حداقل ۳۵٪) به طور نقد و مابقی به صورت اقساطی از پذیره نویسان دریافت می گردد.

در این گونه موارد، هنگام پذیره نویسی، حساب وجوه نقد معادل مبلغ نقد پرداختی توسط پذیره نویسان و حساب "تعهد صاحبان سهام" معادل کل مبلغ تعهد پذیره نویسان بدهکار شده و حساب "سرمایه - سهام پذیره نویسی شده" یا "سرمایه - سهام تعهد شده" معادل ارزش اسمی سهام بستانکار می شود و تفاوت بین قیمت فروش و ارزش اسمی سهام به حساب "صرف سهام" منظور می گردد.

فروش سهام بر مبنای پذیره نویسی

شرکت الف در تاریخ ۹۵.۰۸.۳۰ به عنوان سهامی عام تاسیس گردیده و در همین تاریخ کلیه سهام شرکت که شامل ۵۰۰۰ سهم عادی ۱۰۰۰ ریالی بوده به قیمت هر سهم ۱۲۰۰ ریال پذیره نویسی گردیده و ۳۵ درصد بهای آن نقدا پرداخت و مابقی توسط پذیره نویسان تعهد گردید.

- الف: ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۹۵.۰۸.۳۰ را تهیه نمایید.
- ب: حقوق صاحبان سهام در ترازنامه را در این تاریخ تهیه نمایید.

فروش سهام بر مبنای پذیره نویسی

$(5000 * 1200 * 35\%) =$	۲.۱۰۰.۰۰۰	وجوه نقد
$(5000 * 1200 * 65\%) =$	۳.۹۰۰.۰۰۰	تعهد حقوق صاحبان سهام
$(5000 * 1000) =$	۵.۰۰۰.۰۰۰	سهام عادی پذیره نویسی شده
$(5000 * 200) =$	۱.۰۰۰.۰۰۰	صرف سهام عادی
حقوق صاحبان سهام:		
	۵.۰۰۰.۰۰۰	سرمایه - سهام عادی
	۱.۰۰۰.۰۰۰	صرف سهام عادی
	۶.۰۰۰.۰۰۰	
		کسر می شود :
	(۳.۹۰۰.۰۰۰)	تعهد صاحبان سهام
	۲.۱۰۰.۰۰۰	جمع سرمایه پرداخت شده

مبلغ تعهد شده (پرداخت نشده) سهام باید ظرف مهلت مقرر در اساسنامه مطالبه شود. هر گاه شرکت قصد مطالبه تمام یا قسمتی از مبلغ تعهد شده را داشته باشد، مراتب از طریق نشر آگهی در روزنامه کثیرالانتشار شرکت به اطلاع کلیه سهامداران می رسد. در این صورت یکی از دو حالت زیر ممکن است رخ دهد.

۱: واریز کل مبلغ تعهد شده توسط پذیره نویسان که ثبت آن به شرح ذیل است:

وجوه نقد *

تعهد صاحبان سهام *

۲: خودداری صاحبان سهام از پرداخت مبلغ تعهد شده: در صورتی که یک یا چند نفر از پذیره نویسان ظرف مهلت مقرر نسبت به واریز مبلغ مورد مطالبه اقدام ننمایند، شرکت سهام این گونه افراد را از طریق بورس و اوراق بهادار (در صورتی که در بورس پذیرفته شده باشد) و یا از طریق مزایده به فروش می رساند و از حاصل فروش، ابتدا کلیه هزینه های مربوطه مانند هزینه های فروش مجدد سهام را پرداخت نموده و سپس باقی مانده را (در صورتی که وجود داشته باشد) به بستانکاری سهامداران منظور می کند.

شرکت الف در تاریخ ۹۵.۰۸.۳۰ به عنوان سهامی عام تاسیس گردیده و در همین تاریخ کلیه سهام شرکت که شامل ۵۰۰۰ سهم عادی ۱۰۰۰ ریالی بوده به قیمت هر سهم ۱۲۰۰ ریال پذیره نویسی گردیده و ۳۵ درصد بهای آن نقدا پرداخت و مابقی توسط پذیره نویسان تعهد گردید.

شرکت فوق در تاریخ ۹۵.۰۸.۳۰ مبلغ تعهد شده سهام سهامداران را مطالبه نمود و تا تاریخ ۹۵.۱۰.۳۰ مهلت داد تا نسبت به تادیه بدهی خود اقدام کنند. تا این تاریخ کلیه پذیره نویسان به استثنای تعدادی از سهامداران که مجموعاً ۴۰۰ سهم شرکت را در اختیار داشتند مبلغ بدهی خود را پرداخت نمودند.

با توجه به شرایط پذیره نویسی، در تاریخ ۹۵.۱۰.۳۰ کلیه پذیره نویسان به استثنای تعدادی از سهامداران که مجموعاً ۴۰۰ سهم شرکت را در اختیار داشتند بدهی خود را پرداخت نمودند. با توجه به شرایط پذیره نویسی در تاریخ ۹۵.۱۱.۱۰ سهام سهامدارانی که به تعهد خود عمل نکرده بودند از طریق مزایده به قیمت هر سهم ۱۲۵۰ ریال به فروش رسید. هزینه های فروش بالغ بر ۳۰.۰۰۰ ریال گردید. در تاریخ ۹۵.۱۱.۱۵ طلب سهامداران مذکور پرداخت گردید.
مطلوبست:

انجام ثبت های لازم در دفتر روزنامه در سه تاریخ ۱۰.۳۰ ، ۱۱.۱۰ و ۱۱.۱۵

۹۵.۱۰.۳۰

وجوه نقد

$$(۳.۹۰۰.۰۰۰ * ۴۶۰۰ / ۵۰۰۰) = ۳.۵۸۸.۰۰۰$$

تعهد حقوق صاحبان سهام ۳.۵۸۸.۰۰۰

۹۵.۱۱.۱۰

وجوه نقد

$$(۴۰۰ * ۱۲۵۰) = ۵۰۰.۰۰۰$$

تعهد صاحبان سهام

$$(۴۰۰ * ۱۲۰۰ * \%۶۵) = (۳.۹۰۰.۰۰۰ * ۴۰۰ / ۵۰۰۰) ۳۱۲.۰۰۰$$

۱۸۸.۰۰۰

حساب های پرداختنی

حساب های پرداختنی ۳۰.۰۰۰

۳۰.۰۰۰

وجه نقد

۹۵.۱۱.۱۵

حساب های پرداختنی ۱۵۸.۰۰۰

وجه نقد ۱۵۸.۰۰۰

هنگامی که مبلغ سهام پذیره نویسی شده (تعهد شده) به طور کامل توسط پذیره نویسان پرداخت گردد، ورقه سهام صادر شده و ثبت زیر در دفاتر صورت می گیرد:

سرمایه - سهام پذیره نویسی شده *

سرمایه - سهام *

شرکت الف در تاریخ ۹۵.۰۸.۳۰ به عنوان سهامی عام تاسیس گردیده و در همین تاریخ کلیه سهام شرکت که شامل ۵۰۰۰ سهم عادی ۱۰۰۰ ریالی بوده به قیمت هر سهم ۱۲۰۰ ریال پذیره نویسی گردیده و ۳۵ درصد بهای آن نقدا پرداخت و مابقی توسط پذیره نویسان تعهد گردید.

شرکت فوق در تاریخ ۹۵.۰۸.۳۰ مبلغ تعهد شده سهام سهامداران را مطالبه نمود و تا تاریخ ۹۵.۱۰.۳۰ مهلت داد تا نسبت به تادیه بدهی خود اقدام کنند. تا این تاریخ کلیه پذیره نویسان به استثنای تعدادی از سهامداران که مجموعاً ۴۰۰ سهم شرکت را در اختیار داشتند مبلغ بدهی خود را پرداخت نمودند.

با توجه به شرایط پذیره نویسی، در تاریخ ۹۵.۱۰.۳۰ کلیه پذیره نویسان به استثنای تعدادی از سهامداران که مجموعاً ۴۰۰ سهم شرکت را در اختیار داشتند بدهی خود را پرداخت نمودند. با توجه به شرایط پذیره نویسی در تاریخ ۹۵.۱۱.۱۰ سهام سهامدارانی که به تعهد خود عمل نکرده بودند از طریق مزایده به قیمت هر سهم ۱۲۵۰ ریال به فروش رسید. هزینه های فروش بالغ بر ۳۰.۰۰۰ ریال گردید. در تاریخ ۹۵.۱۱.۱۵ طلب سهامداران مذکور پرداخت گردید

با فرض این که شرکت در تاریخ ۹۵.۱۱.۱۸ اوراق سهام را صادر و تحویل سهامدار نموده باشد مطلوبست:

انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در این تاریخ

سهام عادی - پذیره نویسی شده ۵.۰۰۰.۰۰۰
سرمایه - سهام ۵.۰۰۰.۰۰۰

در برخی از موارد شرکت ها سهام خود را در قبال دریافت دارایی های غیر نقدی نظیر زمین و ساختمان صادر می نمایند. در این گونه موارد، ارزش متعارف سهام صادره یا ارزش متعارف مابه ازای غیر نقدی دریافتی، هر کدام که به وضوح قابل تعیین و اتکای بیشتری داشته باشد، باید به منظور ثبت مبادله مورد استفاده قرار گیرد.

در مواردی که سهام شرکت در بورس اوراق بهادار مورد معامله قرار می گیرد، ارزش متعارف سهام به وضوح قابل تعیین است، بنابراین دارایی تحصیل شده باید بر اساس ارزش متعارف سهام صادره در دفاتر ثبت شود. چنانچه سهام شرکت در بورس اوراق بهادار مورد معامله نباشد، باید دارایی تحصیل شده بر اساس ارزش متعارف دارایی در دفاتر ثبت گردد. در صورتی که ارزش متعارف سهام صادره و دارایی تحصیل شده هیچ کدام به وضوح قابل تعیین نباشد، باید از نظرات کارشناسان مستقل استفاده نمود.

فروش سهام به صورت غیر نقدی

شرکت ماشین سازی در تاریخ ۱۳۹۶.۰۶.۱۲ جهت تحصیل یک دستگاه ماشین آلات، تعداد ۳۰۰ سهم ممتاز ۱۰۰۰ ریالی صادر نمود، در این تاریخ ارزش بازار هر سهم ممتاز ۱۲۵۰ ریال بود.

ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۱۳۹۶.۰۶.۱۲

فروش سهام به صورت غیر نقدی

۹۶.۰۶.۱۲

$(300 * 1250) =$	۳۷۵.۰۰۰	ماشین آلات
$(300 * 1000) =$	۳۰۰.۰۰۰	سهام ممتاز
	۷۵.۰۰۰	صرف سهام ممتاز

معمولا شرکت های سهامی هر یک از انواع سهام خود را به صورت جداگانه به فروش می رسانند. اما در برخی از موارد شرکت دو یا چند نوع از سهام خود را به صورت یکجا و به یک مبلغ مشخص می فروشد. در این گونه موارد، باید کل مبلغ فروش را به شرح ذیل بین انواع سهام فروخته شده تخصیص داد:

۱: در صورتی که ارزش بازار هر یک از انواع سهام مشخص باشد:

برای تخصیص باید از روش ارزش نسبی بازار استفاده نمود. بدین صورت که کل مبلغ فروش به نسبت ارزش بازار هر یک از انواع سهام بین آن ها تخصیص می یابد.

۲: در صورتی که ارزش بازار یکی از انواع سهام مشخص و دیگری نامشخص باشد:

برای تخصیص باید از روش تفاضلی استفاده نمود، بدین صورت که ابتدا معادل ارزش بازار آن نوع سهامی که ارزش بازار آن مشخص است به آن سهام تخصیص داده شود و باقی مانده مبلغ فروش به آن نوع سهامی که ارزش بازار آن در دسترس نیست تخصیص یابد.

۲: در صورتی که هیچ یک از انواع سهام فروخته شده مشخص نباشد:

کل مبلغ فروش بر اساس ارزش اسمی هر یک از انواع سهام بین آن ها تخصیص می یابد، سپس چنانچه در آینده نزدیک ارزش بازار سهام مشخص شد تعدیلات لازم بر اساس یکی از روش های ارزش نسبی بازار و یا تفاضلی صورت می گیرد.

فروش انواع سهام به صورت یکجا

یک شرکت پتروشیمی در تاریخ ۱۳۹۶.۰۲.۰۴ تعداد ۲۰۰۰ سهام عادی ۱۰۰۰ ریالی و ۱۰۰۰ سهم ممتاز ۱۵۰۰ ریالی را یکجا به مبلغ ۵.۳۲۰.۰۰۰ ریال به فروش می رساند.

مطلوبست انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه با فرض این که:

- (1) ارزش بازار هر سهام عادی و ممتاز به ترتیب ۱۸۰۰ ریال و ۲۰۰۰ ریال باشد.
- (2) ارزش بازار هر سهم عادی ۱۸۰۰ ریال و ارزش بازار هر سهم ممتاز مشخص نباشد.

فروش انواع سهام به صورت یکجا

(۱) ارزش نسبی بازار

ارزش بازار سهام عادی $۲۰۰۰ * ۱۸۰۰ = ۳.۶۰۰.۰۰۰$

ارزش بازار سهام ممتاز $۱۰۰۰ * ۲۰۰۰ = ۲.۰۰۰.۰۰۰$

ارزش کل بازار سهام $۵.۶۰۰.۰۰۰$

ارزش تخصیص یافته به سهام عادی $۵.۳۲۰.۰۰۰ * (۳.۶۰۰.۰۰۰ / ۵.۶۰۰.۰۰۰) = ۳.۴۲۰.۰۰۰$

ارزش تخصیص یافته به سهام ممتاز $۵.۳۲۰.۰۰۰ * (۲.۰۰۰.۰۰۰ / ۵.۶۰۰.۰۰۰) = ۱.۹۰۰.۰۰۰$

صرف سهام عادی $۳.۴۲۰.۰۰۰ - (۲۰۰۰ * ۱۰۰۰) = ۱.۴۲۰.۰۰۰$

صرف سهام ممتاز $۱.۹۰۰.۰۰۰ - (۱۰۰۰ * ۱۵۰۰) = ۴۰۰.۰۰۰$

وجه نقد $۵.۳۲۰.۰۰۰$

سهام عادی $۲.۰۰۰.۰۰۰$

صرف سهام عادی $۱.۴۲۰.۰۰۰$

سهام ممتاز $۱.۵۰۰.۰۰۰$

صرف سهام ممتاز ۴۰۰.۰۰۰

(۲) روش تفاضلی

ارزش تخصیص یافته به سهام عادی $2000 * 1800 = 3.600.000$
ارزش تخصیص یافته به سهام ممتاز $5.320.000 - 3.600.000 = 1.720.000$
صرف سهام عادی $3.600.000 - (2000 * 1000) = 1.600.000$
صرف سهام ممتاز $1.720.000 - (1000 * 1500) = 220.000$

وجه نقد ۵.۳۲۰.۰۰۰

۲.۰۰۰.۰۰۰ سهام عادی

۱.۶۰۰.۰۰۰ صرف سهام عادی

۱.۵۰۰.۰۰۰ سهام ممتاز

۲۲۰.۰۰۰ صرف سهام ممتاز

در مراحل مختلف تاسیس شرکت سهامی ممکن است مخارجی از قبیل خدمات حق الزحمه حقوقی، هزینه تهیه و تنظیم اساسنامه، حق تمبر سرمایه و هزینه ثبت شرکت در اداره ثبت شرکت ها که اصطلاحاً به آن ها هزینه تاسیس گفته می شود و هم چنین هزینه های صدور سهام نظیر هزینه های پذیره نویسی، هزینه های چاپ اوراق و آگهی، حق الزحمه های حسابداری و هزینه های اداری و دفتری که اصطلاحاً هزینه های صدور سهام اطلاق می گردد، انجام می شود. هرچند پرداخت این مخارج با هدف کسب منافع آتی صورت می گیرد، اما به خودی خود منافع اقتصادی ندارند و در نتیجه نمی توان آن ها را به صورت یک دارایی جداگانه شناسایی نمود، از این رو این گونه مخارج در دوره وقوع به عنوان هزینه شناسایی می شوند.

- سهام ممتاز با اولویت در دریافت سود؛
- سهام ممتاز قابل تبدیل به سهام عادی؛
- سهام ممتاز قابل بازخرید (به اختیار صادر کننده یا به اختیار دارنده سهام).

سهام ممتاز با سود انباشته (سهام ممتاز جمع شونده) Cumulative Preferred Stock

- سهام ممتاز معمولاً دارای سود سهام ثابت است که بر اساس ارزش اسمی شرکت محاسبه می‌شود. این سود سهام در بازه‌های زمانی خاصی، معمولاً به صورت سه ماهه یا سالانه، به سهامداران ممتاز پرداخت می‌شود. اگر شرکتی به مشکلات مالی دچار شد و در برآورده کردن تعهداتش ناتوان ماند، احتمالاً پرداخت‌های سود سهام به تعلیق افتاده و تمرکز بر پرداخت هزینه‌های جاری شرکت خواهد بود. زمانی که مشکلات شرکت حل شود و دوباره شروع به پرداخت سود سهام نماید، اول باید سودهای سهامی را که بدهکار است به سهامداران ممتاز پرداخت کند.
- سود سهام معوق برای شرکت بدهی تلفی نمی‌شود، زیرا تا زمانی که پرداخت سود تصویب نشده هیچ‌گونه تعهدی برای شرکت ایجاد نخواهد شد، اما عدم پرداخت سود ممتاز باید در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی افشا شود. در سال‌های بعد، هنگامی که پرداخت سود سهام تصویب می‌شود، قبل از پرداخت هرگونه سود به صاحبان سهام عادی ابتدا باید سود سهام معوق و هم‌چنین سود سال جاری صاحبان سهام ممتاز به طور کامل محاسبه و پرداخت گردد.

سهام ممتاز بدون سود انباشته (سهام ممتاز غیر جمع شونده) noncumulative Preferred Stock

- سهام ممتاز غیر جمع شونده نوعی از سهام ممتاز است که سود سهام پرداخت نشده یا حذف شده را پرداخت نمی‌کند. اگر شرکت انتخاب کند که در طول یک سال سود سهامی پرداخت نکند، سهامدار ممتاز حق مطالبه سود سهام پرداخت نشده سال‌های قبل را نخواهد داشت.
- در حالتی که سهام ممتاز جمع شونده باشند، سهامداران هرگونه سود سهام از دست رفته یا حذف شده را دریافت خواهند کرد. به‌طور مثال، فرض می‌شود که شرکت فرضی X تصمیم می‌گیرد که سود سهام ۱۰۰ تومان سالانه به سهامداران ممتاز خود پرداخت نکند. در این حالت، سهامداران در این سال سود سهام دریافت نمی‌کنند، اما این سود سهام برای سهامداران ممتاز محفوظ می‌ماند و در آینده پرداخت می‌شود. اگر سهام ممتاز اشاره‌شده در بالا غیر جمع شونده بودند، سهامداران هیچ‌گاه آن سود سهام از دست‌رفته ۱۰۰ تومانی را دریافت نمی‌کنند. مثال بالا نشان می‌دهد که چرا یک سهم ممتاز جمع شونده بیش از سهم ممتاز غیر جمع شونده ارزش دارد.

- این ویژگی سبب می شود که صاحبان سهام ممتاز علاوه بر دریافت سود سهام برای هر سال بر مبنای نرخ از پیش تعیین شده، در هر گونه سود سهام تصویب شده اضافی نیز سهیم گردند، به عنوان مثال چنانچه سهام ممتاز ۸ درصد با حق مشارکت کامل در سود باشد ابتدا صاحبان سهام ممتاز معادل ۸ درصد و پس از آن صاحبان سهام عادی نیز معادل ۸ درصد مبلغ اسمی به عنوان سود دریافت می نمایند، سپس در صورتی که سود اضافی وجود داشته باشد به نسبت مبلغ اسمی سرمایه بین صاحبان سهام عادی و ممتاز توزیع می گردد.

سهام ممتاز با مشارکت جزئی در سود

- این ویژگی سبب می شود که صاحبان سهام ممتاز علاوه بر دریافت سود سهام برای هر سال بر مبنای نرخ از پیش تعیین شده تنها تا یک نرخ اضافی که در اساسنامه و روی ورقه سهام درج شده در باقی مانده سود نیز سهیم گردند.

انواع سهام ممتاز

سهام ممتاز بدون سود انباشته و بدون حق مشارکت در کل سود

سهام ممتاز با سود انباشته و بدون حق مشارکت در کل سود

سهام ممتاز بدون سود انباشته و با حق مشارکت کامل در سود

سهام ممتاز با سود انباشته و با حق مشارکت کامل در سود

سهام ممتاز بدون سود انباشته و با حق مشارکت جزئی در سود

سهام ممتاز با سود انباشته و با حق مشارکت جزئی در سود

شرکت X متشکل از ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام عادی (۴۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) و ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام ممتاز ۱۰ درصد (۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) است، شرکت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سودی بین سهامداران تقسیم نکرد. سود اعلام شده برای سال ۱۳۹۳ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است.

محاسبه سود متعلق به هر گروه از سهامداران با توجه به هر یک از مفروضات زیر:

- 1) سهام ممتاز بدون سود انباشته و بدون حق مشارکت در کل سود باشد.
- 2) سهام ممتاز با سود انباشته و بدون حق مشارکت در کل سود باشد.
- 3) سهام ممتاز بدون سود انباشته و با حق مشارکت کامل در سود باشد.
- 4) سهام ممتاز با سود انباشته و با حق مشارکت کامل در سود باشد.
- 5) سهام ممتاز بدون سود انباشته و با حق مشارکت جزئی تا ۱۳ درصد در سود (۳ درصد سود اضافی) باشد.
- 6) سهام ممتاز با سود انباشته و با حق مشارکت جزئی تا ۱۳ درصد در سود (۳ درصد سود اضافی) باشد.

مثال

شرکت X متشکل از ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام عادی (۴۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) و ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام ممتاز ۱۰ درصد (۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) است، شرکت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سودی بین سهامداران تقسیم نکرد. سود اعلام شده برای سال ۱۳۹۳ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است.

محاسبه سود متعلق به هر گروه از سهامداران با توجه به هر یک از مفروضات زیر:

- سهام ممتاز بدون سود انباشته و بدون حق مشارکت در کل سود باشد.

جمع	سهام عادی	سهام ممتاز	
۱۰۰.۰۰۰		۱۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز سال جاری (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۷۰۰.۰۰۰	۷۰۰.۰۰۰		باقی مانده سود متعلق به سهام عادی (۸۰۰.۰۰۰ - ۱۰۰.۰۰۰)
۸۰۰.۰۰۰	۷۰۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	جمع

مثال

شرکت X متشکل از ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام عادی (۴۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) و ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام ممتاز ۱۰ درصد (۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) است، شرکت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سودی بین سهامداران تقسیم نکرد. سود اعلام شده برای سال ۱۳۹۳ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است.

محاسبه سود متعلق به هر گروه از سهامداران با توجه به هر یک از مفروضات زیر:

- سهام ممتاز با سود انباشته و بدون حق مشارکت در کل سود باشد.

جمع	سهام عادی	سهام ممتاز	
۲۰۰.۰۰۰		۲۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز معوق (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۲ * ۱۰٪)
۱۰۰.۰۰۰		۱۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز سال جاری (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۵۰۰.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰		باقی مانده سود متعلق به سهام عادی (۱.۰۰۰.۰۰۰ - ۸۰۰.۰۰۰)
۸۰۰.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	جمع

مثال

شرکت X متشکل از ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام عادی (۴۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) و ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام ممتاز ۱۰ درصد (۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) است، شرکت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سودی بین سهامداران تقسیم نکرد. سود اعلام شده برای سال ۱۳۹۳ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است. محاسبه سود متعلق به هر گروه از سهامداران با توجه به هر یک از مفروضات زیر:

- سهام ممتاز بدون سود انباشته و با حق مشارکت کامل در سود باشد.

جمع	سهام عادی	سهام ممتاز	
۱۰۰.۰۰۰		۱۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز سال جاری (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۴۰۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰		سود سهام عادی معادل ۱۰ درصد (۴.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۶۰.۰۰۰		۶۰.۰۰۰	سهام ممتاز (۳۰۰.۰۰۰ * ۲۰٪)
۲۴۰.۰۰۰	۲۴۰.۰۰۰		سهام عادی (۳۰۰.۰۰۰ * ۸۰٪)
۸۰۰.۰۰۰	۶۴۰.۰۰۰	۱۶۰.۰۰۰	جمع

مثال

شرکت X متشکل از ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام عادی (۴۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) و ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام ممتاز ۱۰ درصد (۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) است، شرکت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سودی بین سهامداران تقسیم نکرد. سود اعلام شده برای سال ۱۳۹۳ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است. محاسبه سود متعلق به هر گروه از سهامداران با توجه به هر یک از مفروضات زیر:

- سهام ممتاز با سود انباشته و با حق مشارکت کامل در سود باشد.

جمع	سهام عادی	سهام ممتاز	
۲۰۰.۰۰۰		۲۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز معوق (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۲٪ * ۱۰٪)
۱۰۰.۰۰۰		۱۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز سال جاری (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۴۰۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰		سود سهام عادی معادل ۱۰ درصد (۴.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۲۰.۰۰۰		۲۰.۰۰۰	سهام ممتاز (۱۰۰.۰۰۰ * ۲۰٪)
۸۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰		سهام عادی (۱۰۰.۰۰۰ * ۸۰٪)
۸۰۰.۰۰۰	۴۸۰.۰۰۰	۳۲۰.۰۰۰	جمع

شرکت X متشکل از ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام عادی (۴۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) و ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام ممتاز ۱۰ درصد (۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) است، شرکت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سودی بین سهامداران تقسیم نکرد. سود اعلام شده برای سال ۱۳۹۳ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است.

محاسبه سود متعلق به هر گروه از سهامداران با توجه به هر یک از مفروضات زیر:

1) سهام ممتاز بدون سود انباشته و با حق مشارکت جزئی تا ۱۳ درصد در سود (۳ درصد سود اضافی) باشد.

جمع	سهام عادی	سهام ممتاز	
۱۰۰.۰۰۰		۱۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز سال جاری (۱۰٪ * ۱.۰۰۰.۰۰۰)
۴۰۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰		سود سهام عادی معادل ۱۰ درصد (۱۰٪ * ۴.۰۰۰.۰۰۰)
۳۰.۰۰۰		۳۰.۰۰۰	سود سهام اضافی سهام ممتاز معادل ۳ درصد (۳٪ * ۱.۰۰۰.۰۰۰)
۲۷۰.۰۰۰	۲۷۰.۰۰۰		باقی مانده سود متعلق به سهام عادی
۸۰۰.۰۰۰	۶۷۰.۰۰۰	۱۳۰.۰۰۰	جمع

مثال

شرکت X متشکل از ۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام عادی (۴۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) و ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال سهام ممتاز ۱۰ درصد (۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰ ریالی) است، شرکت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ سودی بین سهامداران تقسیم نکرد. سود اعلام شده برای سال ۱۳۹۳ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است.

محاسبه سود متعلق به هر گروه از سهامداران با توجه به هر یک از مفروضات زیر:

1) سهام ممتاز با سود انباشته و با حق مشارکت جزئی تا ۱۳ درصد در سود (۳ درصد سود اضافی) باشد.

جمع	سهام عادی	سهام ممتاز	
		۲۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز معوق (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۲٪ * ۱۰٪)
۱۰۰.۰۰۰		۱۰۰.۰۰۰	سود سهام ممتاز سال جاری (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۴۰۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰		سود سهام عادی معادل ۱۰ درصد (۴.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰٪)
۳۰.۰۰۰		۲۰.۰۰۰	سود سهام اضافی سهام ممتاز (۱.۰۰۰.۰۰۰ * ۲٪)
۲۷۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰		باقی مانده سود متعلق به سهام عادی (۴.۰۰۰.۰۰۰ * ۲٪)
۸۰۰.۰۰۰	۴۸۰.۰۰۰	۳۲۰.۰۰۰	جمع

چون باقی مانده سود برای تخصیص بین سهام ممتاز و سهام عادی کمتر از ۳ درصد است. نرخ تخصیص باقی مانده سود برای سال جاری ۲ درصد می باشد. بنابراین باقی مانده سود (۱۰۰.۰۰۰ ریال) به نسبت ارزش اسمی سهام ممتاز و عادی بین آن ها تقسیم شده است.

$$۱۰۰.۰۰۰ / ۵.۰۰۰.۰۰۰ = ۲٪$$

ارزش دفتری (BOOK VALUE):

ارزش هر دارایی را آن گونه که در ترازنامه شرکت آمده است، ارزش دفتری می نامند. ارزش دفتری هر سهم به این شکل حساب می شود که تمام بدهی ها را از تمام دارایی ها کسر می کنند و آن چه به دست آمده را بر تعداد سهامی که شرکت منتشر کرده و در دست مردم است، تقسیم می کنند.

ارزش اسمی (Par Value):

در مورد سهام عادی، ارزش اسمی هر سهم مبلغی است که طبق اساسنامه روی هر سهم نوشته شده است. این رقم با ارزش بازار سهم هیچ ارتباطی ندارد. در ایران ارزش اسمی هم سهم ۱۰۰۰ ریال است. در مورد اوراق قرضه یا سهام ممتاز، ارزش اسمی هر برگ است که میزان آن تعیین کننده مقدار بهره یا سودی است که به آن تعلق می گیرد.

ارزش جاری یا ارزش بازار یک سهم (Market Capitalization):

قیمت خرید و فروش یک سهم در بازار را ارزش بازاری سهم می گویند. این ارزش را عرضه و تقاضا مشخص می کند

هنگام تبدیل سهام ممتاز به سهام عادی، ارزش دفتری سهام ممتاز (ارزش اسمی و صرف سهام) ملاک ثبت قرار می گیرد و هیچ گونه سود یا زیانی در زمان تبدیل شناسایی نمی شود، بدین ترتیب که سهام ممتاز همراه با صرف سهام مربوطه از دفاتر تالار حذف گردیده و سهام عادی به ارزش اسمی جایگزین آن می شود. در تبدیل سهام ممتاز به سهام عادی:

- الف: در صورتی که ارزش دفتری سهام ممتاز قابل تبدیل بیشتر از ارزش اسمی سهام عادی صادر شده باشد، ما به التفاوت به بستانکار حساب " صرف سهام عادی " منظور می شود.
- ب: در صورتی که ارزش دفتری سهام ممتاز قابل تبدیل کمتر از ارزش اسمی سهام عادی صادر شده باشد، ما به التفاوت به بدهکار حساب " سود و زیان انباشته " منظور می گردد.

سهام ممتاز قابل تبدیل به سهام عادی

شرکتی دارای ۱۰۰۰ سهم ممتاز ۱۰۰۰ ریالی (قابل تبدیل به سهام عادی) است که به بهای هر سهم ۱۳۰۰ ریال به فروش رسید. در تاریخ ۱۳۹۴.۰۴.۰۱ صاحبان سهام ممتاز سهام خود را به سهام عادی تبدیل نمودند. مطلوبست انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه با فرض این که:

الف: هر سهم ممتاز قابل تبدیل به ۶ سهم عادی ۲۰۰ ریالی باشد.

ب: هر سهم ممتاز قابل تبدیل به ۷ سهم عادی ۲۰۰ ریالی باشد.

سهام ممتاز قابل تبدیل به سهام عادی

الف: در تاریخ ۹۴.۰۴.۰۱:

سهام ممتاز قابل تبدیل ۱.۰۰۰.۰۰۰

صرف سهام ممتاز قابل تبدیل ۳۰۰.۰۰۰

سهام عادی $۱۰۰۰ * ۶ * ۲۰۰ = ۱.۲۰۰.۰۰۰$

صرف سهام عادی ۱۰۰.۰۰۰

ب:

سهام ممتاز قابل تبدیل ۱.۰۰۰.۰۰۰

صرف سهام ممتاز قابل تبدیل ۳۰۰.۰۰۰

سود و زیان انباشته ۱۰۰.۰۰۰

سهام عادی $۱۰۰۰ * ۷ * ۲۰۰ = ۱.۴۰۰.۰۰۰$

سهام ممتاز قابل باز خرید

برخی از سهام ممتاز دارای ویژگی قابلیت باز خرید می باشند، در مواردی که سهام ممتاز به اختیار صادر کننده قابل باز خرید باشد اصطلاحاً به آن سهام ممتاز قابل باز خرید قبل سر رسید گفته می شود و در مواردی که سهام ممتاز به اختیار دارنده آن قابل باز خرید می باشد اصطلاحاً به آن سهام ممتاز قابل باز خرید می گویند. از نظر نحوه عمل حسابداری هیچ گونه تفاوتی بین این دو وجود ندارد.

سهام ممتاز قابل باز خرید

هنگامی که سهام ممتاز باز خرید می شود، حساب "سرمایه - سهام ممتاز قابل باز خرید" و صرف سهام مرتبط با آن بدهکار شده و حساب وجوه نقد بستانکار می گردد؛

الف: در صورتی که وجوه نقد پرداخت شده بیشتر از ارزش دفتری سهام ممتاز باشد، مابه التفاوت به بدهکار حساب "سود و زیان انباشته" منظور می شود.

ب: در صورتی که وجوه نقد پرداخت شده کمتر از ارزش دفتری سهام ممتاز باشد، ما به التفاوت به بستانکار حساب "صرف حاصل از باز خرید سهام ممتاز" منظور می گردد.

سهام ممتاز قابل باز خرید

شرکتی دارای ۱۰۰۰ سهم ممتاز ۲۰۰۰ ریالی قابل باز خرید است که به بهای هر سهم ۲۵۰۰ ریال به فروش رسید. در تاریخ ۹۱.۰۷.۰۱ شرکت کلیه سهام قابل تبدیل باز خرید را باز خرید نمود. مطلوبست انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه با فرض این که:

- (1) سهام مزبور به بهای هر سهم ۲۴۰۰ ریال باز خرید شده باشد.
- (2) سهام مزبور به بهای هر سهم ۲۷۰۰ ریال باز خرید شده باشد.

سهام ممتاز قابل باز خرید

شرکتی دارای ۱۰۰۰ سهم ممتاز ۲۰۰۰ ریالی قابل باز خرید است که به بهای هر سهم ۲۵۰۰ ریال به فروش رسید. در تاریخ ۹۱.۰۷.۰۱ شرکت کلیه سهام قابل تبدیل باز خرید را باز خرید نمود. مطلوبست انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه با فرض این که:

(1) سهام مزبور به بهای هر سهم ۲۴۰۰ ریال باز خرید شده باشد.

(2) سهام مزبور به بهای هر سهم ۲۷۰۰ ریال باز خرید شده باشد.

(۱) ۹۱.۰۷.۰۱ :

سهام ممتاز قابل باز خرید ۲.۰۰۰.۰۰۰

صرف سهام ممتاز قابل باز خرید ۵۰۰.۰۰۰

وجوه نقد $۱۰۰۰ * ۲۴۰۰ = ۲.۴۰۰.۰۰۰$

صرف حاصل از باز خرید سهام ممتاز ۱۰۰.۰۰۰

سهام ممتاز قابل باز خرید

شرکتی دارای ۱۰۰۰ سهم ممتاز ۲۰۰۰ ریالی قابل باز خرید است که به بهای هر سهم ۲۵۰۰ ریال به فروش رسید. در تاریخ ۹۱.۰۷.۰۱ شرکت کلیه سهام قابل تبدیل باز خرید را باز خرید نمود. مطلوبست انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه با فرض این که:

(۱) سهام مزبور به بهای هر سهم ۲۴۰۰ ریال باز خرید شده باشد.

(۲) سهام مزبور به بهای هر سهم ۲۷۰۰ ریال باز خرید شده باشد.

(۲) ۹۱.۰۷.۰۱ :

سهام ممتاز قابل باز خرید ۲.۰۰۰.۰۰۰

صرف سهام ممتاز قابل باز خرید ۵۰۰.۰۰۰

سود و زیان انباشته ۲۰۰.۰۰۰

وجوه نقد

$$۱۰۰۰ * ۲۷۰۰ = ۲.۷۰۰.۰۰۰$$

حسابداری تغییرات در سرمایه شرکت سهامی بعد از تاسیس

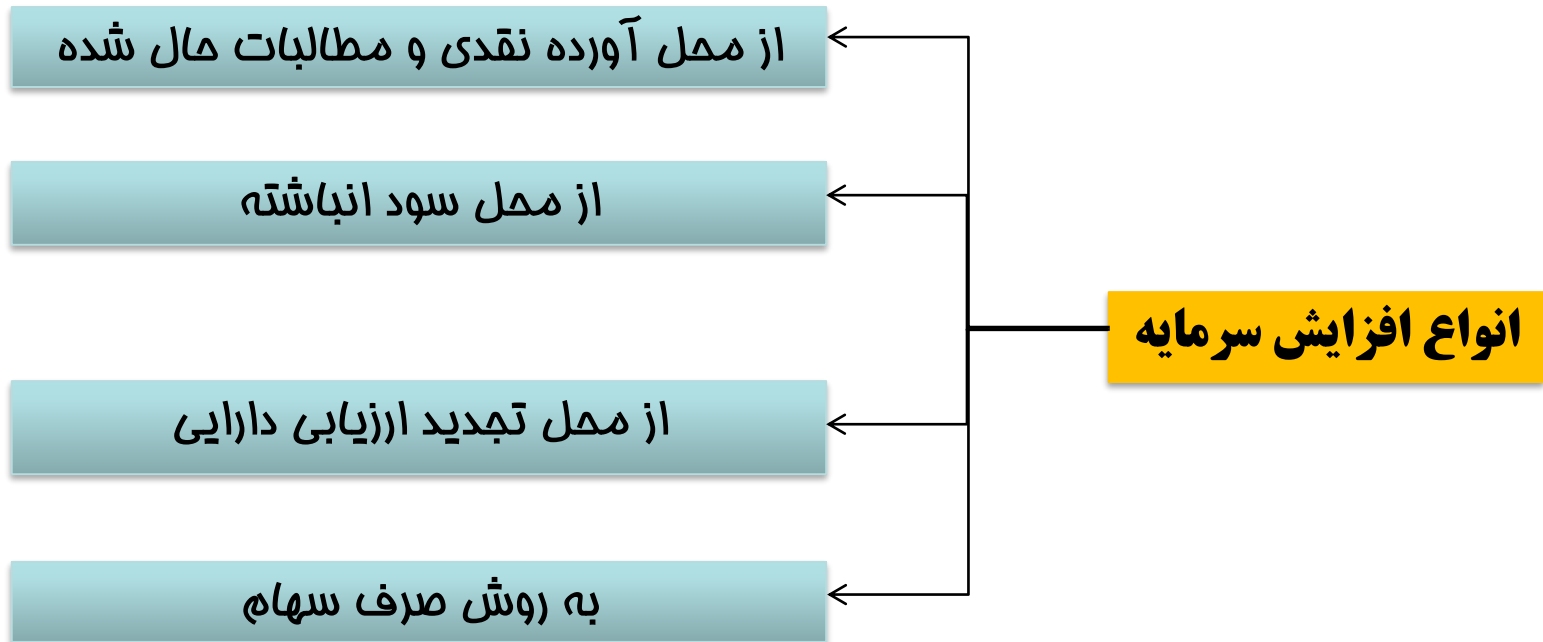
در مواردی که شرکت های سهامی نیاز به منابع مالی جدید داشته باشند سرمایه آن ها افزایش و در واردی که سرمایه آن ها بیش از میزان مورد نیاز باشد سرمایه آن ها کاهش می باید. به طور کلی تغییرات سرمایه در شرکت های سهامی تابع مقررات و الزامات قانونی است و به دو دسته کلی تقسیم می شود:

۱- افزایش سرمایه

۲- کاهش سرمایه

انواع روش های افزایش سرمایه

صدور سهام جدید و پرداخت مبلغ اسمی سهام به صورت نقد

واحدهای تجاری برای گسترش فعالیت های خود یا بازپرداخت بدهی های خود نیاز به منابع مالی جدید دارند. یکی از راه های تامین منابع مالی افزایش سرمایه است. جهت افزایش سرمایه، هیات مدیره باید گزارش توجیهی در این زمینه تهیه و همراه با گزارش بازرسی قانونی برای تصویب به مجموع عمومی فوق العاده صاحبان سهام تسلیم نماید. افزایش سرمایه معمولاً به یکی از روش های زیر صورت می گیرد:

۱: صدور سهام جدید و پرداخت مبلغ اسمی سهام به صورت نقد:

در این گونه موارد، صاحبان سهام شرکت به نسبت سهامی که مالکند در خرید سهام جدید حق تقدم دارند. بدین منظور شرکت ها پس از تصویب افزایش سرمایه توسط مجمع عمومی فوق العاده گواهی نامه ای صادر و برای هر یک از سهامداران ارسال می کنند که اصلاحاً به آن "گواهی نامه حق تقدم خرید سهام" می گویند. در این گواهی نامه تعداد سهام قابل خرید و نیز قیمت خرید سهم (معمولاً به قیمت اسمی) نوشته شده و دارنده آن می تواند تعداد سهام مذکور را با قیمت تعیین شده در زمان معین خریداری نماید.

حسابداری تغییرات در سرمایه شرکت سهامی بعد از تاسیس

هنگامی که شرکت گواهی نامه حق تقدم خرید سهام را صادر می کند هیچ گونه ثبتی در دفاتر صورت نمی گیرد، اما زمانی که سهامداران از امتیاز حق تقدم خرید خود استفاده نموده و اقدام به واریز وجه نقد به حساب بانکی شرکت می کنند ثبت زیر در دفاتر صورت می گیرد.

وجه نقد *

وجوه واریزی بابت افزایش سرمایه *

چنانچه سهامداران ظرف مهلت مقرر از حق تقدم خود استفاده نکنند حسب مورد تمام یا باقی مانده سهام جدید از طریق بورس اوراق بهادار (در صورتی که شرکت در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده باشد) و یا از طریق مزایده عرضه و به متقاضیان فروخته می شود و وجه حاصله به بستانکاری سهامداران منظور می شود.

مبلغ اسمی سهام مذکور از خریداران اخذ و به حساب بانکی شرکت واریز می گردد.

حسابداری تغییرات در سرمایه شرکت سهامی بعد از تاسیس

پس از ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت ها، افزایش سرمایه به صورت زیر در دفاتر ثبت می گردد.

وجه واریزی بابت افزایش سرمایه *

سرمایه - سهام عادی *

چنانچه بین تاریخ صدور حق تقدم خرید سهام و تاریخ ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت ها صورت های مالی تهیه گردد، مانده حساب "وجه واریزی بابت افزایش سرمایه" تحت سرفصل حقوق صاحبان سهام طبقه بندی می شود.

تبدیل مطالبات نقدی حال شده اشخاص از شرکت به سهام جدید

این روش معمولاً در حالتی انجام می‌گیرد که به دلیل پایین بودن میزان نقدینگی شرکت قادر به بازپرداخت بدهی‌های خود نیست. در این گونه موارد، با طلبکاران شرکت توافق می‌شود که طلب خود را به سهام شرکت تبدیل کنند. در این حالت ممکن است سهام جدید با صرف نیز به طلبکاران واگذار شود. در هر حال ثبت حسابداری آن (پس از ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت ها) به صورت زیر می‌باشد:

حساب‌های پرداختنی *

سرمایه - سهام عادی *

صرف سهام عادی *

انتقال سود انباشته، صرف سهام یا اندوخته ها (به جز اندوخته قانونی) به سرمایه شرکت

در این گونه موارد نیازی به پذیره نویسی نبوده و صاحبان سهام موجود بدون پرداخت وجه به نسبت سهامی که مالکند در افزایش سرمایه سهیم می شوند. در این حالت (پس از ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت ها)، ثبت در دفاتر صورت می گیرد:

سود و زیان انباشته*

اندوخته ها*

صرف سهام عادی*

سرمایه - سهام عادی*

تبدیل اوراق قرضه به سهام عادی:

یکی دیگر از راه های افزایش سرمایه، تبدیل اوراق قرضه به سهام عادی است.

افزایش سرمایه از طریق بالا بردن مبلغ اسمی سهام موجود:

در این روش سهام قبلی باطل گردیده و به جای آن سهام جدید با ارزش اسمی بالاتری واگذار می شود. این روش برای افزایش سرمایه بسیار نادر و حتی غیر ضروری است و به جای آن شرکت می تواند سهام جدید صادر کند.

طبق ماده ۱۵۹ اصلاحیه قانون تجارت، افزایش سرمایه از طریق بالابردن مبلغ اسمی سهام موجود در صورتی که برای صاحبان سهم ایجاد تعهد کند، منوط به موافقت کلیه سهامداران است.

تعداد سهام برخی از سهامداران ممکن است به گونه ای باشد که هنگام افزایش سرمایه (و یا هنگام توزیع سود سهمی که قبلا مورد بحث قرار گرفت) نتوانند تعداد معینی سهام را به طور کامل خریداری نمایند. برای مثال در صورتی که شرکت معادل ۴۰ درصد افزایش سرمایه بدهد، سهامداری که تعداد ۹۱۸ سهم را در اختیار دارد محق به خرید ۳۶۷.۲ سهام اضافی به قیمت تعیین شده است، اما قانون تجارت اجازه صدور پاره سهم (یعنی کسری از سهم) را نمی دهد. در این گونه موارد، کل پاره سهم های ایجاد شده به صورت یک جا از طریق بورس و اوراق بهادار (در صورتی که شرکت در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده باشد) و یا از طریق مزایده عرضه و به متقاضیان فروخته شده و وجه حاصل از فروش به بستانکاری سهامداران منظور می گردد.

سرمایه شرکتی متشکل از ۱۰۰۰ سهم عادی ۱۰۰۰ ریالی است. در تاریخ ۱۳۹۱.۲.۲۴ مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام تصویب نمود که سرمایه شرکت از محل آورده نقدی سهامداران به میزان ۲۰۰.۰۰۰ ریال (به قیمت اسمی) افزایش یابد. بدین منظور در تاریخ ۱۳۹۱.۰۲.۲۵ گواهی نامه حق تقدم خرید سهام صادر و برای کلیه سهامداران ارسال گردید.

تا تاریخ ۱۳۹۱.۰۴.۲۵ کلیه سهامداران از حق تقدم خود استفاده نموده و وجه افزایش سرمایه را به حساب بانکی شرکت واریز نمودند. متعاقبا در تاریخ ۱۳۹۱.۰۵.۱۰ افزایش سرمایه شرکت در اداره ثبت شرکت ها به ثبت رسید.

مطلوبست: انجام ثبت های لازم در دفتر روزنامه

۱۳۹۱.۰۴.۲۵

وجه نقد ۲۰۰.۰۰۰

وجه واریزی بابت افزایش سرمایه ۲۰۰.۰۰۰

۱۳۹۱.۰۵.۱۰

وجه واریزی بابت افزایش سرمایه ۲۰۰.۰۰۰

سرمایه - سهام عادی ۲۰۰.۰۰۰

کاهش سرمایه

کاهش سرمایه در شرکت های سهامی ممکن است به یکی از دو روش زیر باشد:

1. کاهش اجباری؛
2. کاهش اختیاری.

کاهش اجباری سرمایه در دو حالت زیر اتفاق می افتد:

۱- بر اثر زیان های وارده:

طبق ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت، در صورتی که بر اثر زیان های وارده، حداقل نصف سرمایه شرکت از بین برود، هیات مدیره مکلف است بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام را تشکیل دهد تا موضوع انحلال یا بقای شرکت به شور و رای گذاشته شود. هرگاه مجمع مزبور به انحلال شرکت رای ندهد باید در همان جلسه، سرمایه شرکت را به مبلغ موجودی کاهش دهد. در این حالت ثبت زیر در دفاتر صورت می گیرد:

سرمایه - سهام عادی*

سود و زیان انباشته *

کاهش اجباری سرمایه در دو حالت زیر اتفاق می افتد:

۲- تاخیر در اجرای تعهد صاحبان سهام:

طبق ماده ۳۳ اصلاحیه قانون تجارت، مبلغ پرداخت نشده سهام (سهام تعهد شده) باید ظرف مدت مقرر در اساسنامه (حداکثر ۵ سال) مطالبه شود. در صورتی که ظرف مهلت قانونی مبلغ تعهد شده توسط سهامداران پرداخت نشود، باید سرمایه شرکت تا میزان مبلغ پرداخت شده کاهش یابد. در این حالت ثبت زیر در دفاتر صورت می گیرد:

سرمایه - سهام پذیرفته شده*

تعهد صاحبان سهام*

در مواردی که سرمایه شرکت بیش از میزان مورد نیاز باشد مجمع عمومی فوق العاده می تواند به پیشنهاد هیات مدیره در مورد کاهش اختیاری سرمایه تصمیم گیری نماید، مشروط بر آن که بر اثر کاهش سرمایه، به تساوی حقوق صاحبان سهام لطمه ای وارد نشود. کاهش اختیاری سرمایه معمولاً از طریق کاهش ارزش اسمی سهام به نسبت مساوی و تادیه مبلغ کاهش یافته هر سهم به صاحب آن صورت می پذیرد. در این حالت ثبت زیر در دفاتر صورت می گیرد:

سرمایه - سهام عادی *

وجه نقد*

در شرکت های سهامی در پایان هر دوره مالی، پس از بستن حساب های موقوفه، مانده حساب خلاصه سود و زیان به حساب سود و زیان انباشته منتقل می شود. سپس بخشی از مانده این حساب به اقلامی نظیر اندوخته ها تخصیص می یابد و بخشی از آن به عنوان سود سهام بین سهامداران توزیع می گردد.

سود انباشته در پایان هر دوره مالی عبارت است از مجموع سود خالص دوره جاری و دوره های مالی قبل شرکت منهای سودهای توزیع شده و مبالغ تخصیص یافته به اندوخته ها.

سود انباشته به عنوان آخرین رقم در بخش حقوق صاحبان سهام در ترازنامه طبقه بندی می شود.

سود و زیان انباشته

سود خالص	زیان خالص
تعدیلات سنواتی	تعدیلات سنواتی
	اندوخته ها
	سود سهام

اصلاح اندوخته در حسابداری برای توصیف محدودیت در توزیع سود انباشته بین صاحبان سهام به کار می رود. محدودیت در توزیع سود انباشته ممکن است ناشی از موارد ذیل باشد:

۱- محدودیت های قانونی:

طبق ماده ۱۴۰ اصلاحیه قانون تجارت، هیات مدیره مکلف است هر سال ۵ درصد از سود خالص را به عنوان اندوخته قانونی موضوع نماید. منظور نمودن اندوخته مذکور تا زمانی که به ۱۰ درصد سرمایه شرکت برسد الزامی است. اندوخته قانونی قابل انتقال به سرمایه نبوده و تا زمان انحلال شرکت قابل تقسیم به سهامداران نمی باشد.

۲- محدودیت های قراردادی:

گاهی اوقات مفاد قراردادها به گونه ای است که مستلزم تخصیص بخشی از سود انباشته به عنوان اندوخته می باشد، مانند اندوخته وجوه استهلاکی برای بازخرید اوراق قرضه.

۳- سایر محدودیت ها:

در برخی از موارد به منظور تقویت بنیه مالی یا حفظ نقدینگی یا فراهم آوردن امکانات توسعه فعالیت های آتی شرکت، بنا به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب مجمع عمومی صاحبان سهام بخشی از سود انباشته برای اهداف خاصی کنار گذاشته می شود که اصطلاحاً به آن اندوخته اختیاری می گویند. مانند اندوخته توسعه دارایی های ثابت.

هنگام تخصیص سود انباشته به اندوخته ها، حساب سود و زیان انباشته معادل مبلغ تخصیص یافته بدهکار شده و حساب اندوخته مورد نظر (اندوخته قانونی، اندوخته توسعه و تکمیل و ...) بستانکار می شود. از نظر مقاصد گزارشگری مالی نیز هر یک از اندوخته ها به طور جداگانه در ترازنامه و گردش حساب سود و زیان انباشته گزارش می شود.

سود و زیان انباشته شرکتی در ابتدای سال ۱۳۹۱ دارای مانده بدهکاری معادل ۳۵۰.۰۰۰ ریال بود. سود خالص شرکت در سال ۱۳۹۱ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است. مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت در تاریخ ۱۳۹۴.۰۴.۲۵ تصویب نمود که معادل ۵ درصد سود خالص به عنوان اندوخته قانونی و مبلغ ۲۰۰.۰۰۰ ریال برای توسعه کارخانه تخصیص یابد. مطلوبست: انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در ارتباط به تصمیمات مجمع عمومی

سود و زیان انباشته شرکتی در ابتدای سال ۱۳۹۱ دارای مانده بدهکاری معادل ۳۵۰.۰۰۰ ریال بود. سود خالص شرکت در سال ۱۳۹۱ مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال است. مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت در تاریخ ۱۳۹۴.۰۴.۲۵ تصویب نمود که معادل ۵ درصد سود خالص به عنوان اندوخته قانونی و مبلغ ۲۰۰.۰۰۰ ریال برای توسعه کارخانه تخصیص یابد. مطلوبست: انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در ارتباط به تصمیمات مجمع عمومی

۱۳۹۲.۰۴.۲۵

۸۰۰.۰۰۰ * ٪۵ =

سود و زیان انباشته = ۲۴۰.۰۰۰

اندوخته قانونی ۴۰.۰۰۰

اندوخته توسعه و تکمیل ۲۰۰.۰۰۰

سود سهام بخشی از منافع تجاری است که بنا به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب مجمع عمومی صاحبان سهام بین سهامداران تقسیم می شود.

شرکت های سهامی در صورت وجود سود قابل تقسیم، ملزم به تقسیم حداقل ۱۰ درصد از سود خالص سالانه بین صاحبان سهام می باشد. سود قابل تقسیم عبارت است از سود خالص سال مالی شرکت منهای زیان های سال مالی قبل و اندوخته قانونی و سایر اندوخته های اختیاری به علاوه سود قابل تقسیم سال های قبل که تقسیم نشده است.

سود هنگامی به عنوان بدهی قطعی (سود سهام پرداختنی) در دفاتر شناسایی می شود که مجمع عمومی صاحبان سهام پرداخت آن را تصویب نماید و تا زمانی که مجمع عمومی پرداخت آن را تصویب نکرده باشد هیچ گونه تعهدی در مورد پرداخت سود برای شرکت ایجاد نخواهد شد. سود سهام به سهامدارانی تعلق می گیرد که در تاریخ مجمع عمومی مالک سهام باشند و نام آن ها در دفتر ثبت سهام شرکت به ثبت رسیده باشد.

سود سهام را به شکل های زیر بین صاحبان سهام توزیع نمود:

1. سود نقدی؛
2. سود غیر نقدی؛
3. سود سهمی.

سود نقدی معمول ترین شکل توزیع سود بین سهامداران است. در خصوص توزیع سود نقدی سهام باید سه مقطع تاریخی زیر را مورد توجه قرار داد:

۱- تاریخ پیشنهاد سود سهام توسط هیات مدیره:

در این تاریخ که همان تاریخ ترازنامه است، هیچ گونه ثبتي در دفاتر صورت نمی گیرد و تنها موضوع در یادداشت های توضیحی صورت های مالی افشا می شود.

۲- تاریخ تصویب سود سهام توسط مجمع عمومی:

در این تاریخ ثبت زیر صورت می گیرد:

سود و زیان انباشته *

سود سهام پرداختنی *

۳- تاریخ پرداخت سود سهام: طبق ماده ۲۴۰ اصلاحیه قانون تجارت سود سهام تصویب شده توسط مجمع عمومی باید حداکثر ظرف ۸ ماه از تاریخ تصویب به سهامداران پرداخت شود. در تاریخ پرداخت ثبت زیر در

دفاتر صورت می پذیرد:

سود سهام پرداختنی *

وجوه نقد *

سود سهام پیشنهادی هیات مدیره شرکت شادی برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۱.۱۲.۲۹ مبلغ ۴۰۰.۰۰۰ ریال است. مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت در تاریخ ۱۳۹۲.۳.۱۸ تشکیل و پرداخت مبلغ ۶۰۰.۰۰۰ ریال سود نقدی تصویب نمود. این سود در تاریخ ۱۳۹۲.۰۷.۳۰ به سهامداران پرداخت گردید. مطلوبست انجام ثبت های لازم در دفتر روزنامه در سه تاریخ فوق

سود سهام

۱۳۹۱.۱۲.۲۹

ثبت لازم نیست

۱۳۹۲.۳.۱۸

سود و زیان انباشته ۶۰۰.۰۰۰

سود سهام پرداختنی ۶۰۰.۰۰۰

۱۳۹۲.۰۷.۳۰

سود سهام پرداختنی ۶۰۰.۰۰۰

وجوه نقد ۶۰۰.۰۰۰

تامین مالی بلند مدت در شرکت های سهامی

گاهی اوقات واحدهای تجاری به منظور اجرای برخی از پروژه های خود مانند ایجاد تاسیسات یک پالایشگاه و یا ساخت سد نیاز به منابع مالی جدیدی دارند که بیشتر از حد توان آنها است. در چنین مواقعی واحدهای تجاری می توانند منابع مالی مورد نیاز پروژه های خود را از طریق بدهی بلند مدت تامین نمایند.

استفاده از بدهی بلند مدت موجب می شود که صاحبان اصلی واحد تجاری، ضمن حفظ اعمال کنترل واحد تجاری، با سرمایه گذاری محدود به سود بیشتری دست یابند. اوراق قرضه پرداختنی، اسناد پرداختنی بلند مدت، تسهیلات بلند مدت پرداختنی و بدهی های مربوط به اجاره های سرمایه ای نمونه هایی از اقلام بدهی بلند مدت به شمار می روند.

اوراق قرضه:

ابزار استقراضی یا همان ورقه قرضه، ورقه قابل معامله‌ای است که معرف مبلغ وام با بهره معینی است که تمامی آن یا اجزای آن در موعد یا مواعد معینی باید مسترد شود. برای ورقه قرضه ممکن است علاوه بر بهره، حقوق دیگری نیز شناخته شود.

Bond:

A bond is a fixed income investment in which an investor loans money to an entity (typically corporate or governmental) which borrows the funds for a defined period of time at a variable or fixed interest rate. Bonds are used by companies, municipalities, states and sovereign governments to raise money and finance a variety of projects and activities. Owners of bonds are debtholders, or creditors, of the issuer.

مبلغ اسمی:

مبلغی است که روی ورقه قرضه درج می شود و نماینده بدهی شرکت صادر کننده به دارنده آن است.

Par value or face value:

In bond investing, face value, or par value, is the amount paid to a bondholder at the maturity date, given the issuer does not default. However, bonds sold on the secondary market fluctuate with interest rates.

نرخ بهره:

نرخي است که شرکت صادر کننده اوراق قرضه موظف است بر اساس آن و بر مبنای مبلغ اسمی ورقه قرضه به دارنده آن پرداخت نماید.

*به موجب اصل چهل و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دریافت یا پرداخت بهره کاملاً منتفی است و معاملات بر اساس عقود اسلامی صورت می پذیرد.

Interest Rate:

Interest rate is the amount charged, expressed as a percentage of principal, by a lender to a borrower for the use of assets. Interest rates are typically noted on an annual basis, known as the annual percentage rate (APR). The assets borrowed could include cash, consumer goods, and large assets such as a vehicle or building.

Coupon Rate:

A coupon rate is the yield paid by a fixed-income security; a fixed-income security's coupon rate is simply just the annual coupon payments paid by the issuer relative to the bond's face or par value. The coupon rate is the yield the bond paid on its issue date. This yield changes as the value of the bond changes, thus giving the bond's yield to maturity.

تاریخ های پرداخت بهره:

تاریخی که روی ورقه قرضه جهت پرداخت اقساط بهره معین شده است. توضیح این که مبلغ بهره معمولاً به صورت سه ماهه، شش ماهه و یا یک ساله پرداخت می گردد.

سررسید اوراق قرضه:

تاریخی است که شرکت صادرکننده اوراق قرضه مکلف به پرداخت مبلغ اسمی این اوراق به دارنده آن است.

Maturity Date:

Maturity date is the date on which the principal amount of a note, draft, acceptance bond or another debt instrument becomes due and is repaid to the investor and interest payments stop. It is also the termination or due date on which an installment loan must be paid in full.

اوراق قرضه با نام و اوراق قرضه بی نام

اوراق قرضه بانام اوراقیست که در وجه شخص معینی صادر و نام خریدار در دفاتر واحد تجاری صادرکننده ثبت می گردد. فروش این گونه اوراق باید به اطلاع واحد تجاری صادر کننده رسیده و اوراق قبلی باطل و اوراق جدیدی به نام خریدار جدید صادر و در دفاتر منعکس گردد. بهره این اوراق در تاریخ های پرداخت بهره صرفا به آخرین شخصی پرداخت می شود که نام او در دفاتر واحد تجاری ثبت شده باشد.

اوراق قرضه بی نام که با اوراق قرضه یا کوپن نیز نامیده می شود اوراقیست که نام خریدار بر روی آن درج نمی شود و دارنده اوراق، مالک آن تلقی می گردد. خرید و فروش این گونه اوراق بدون مراجعه به واحد تجاری صادر کننده صورت می گیرد. به اوراق قرضه بی نامه معمولا تعدادی کوپن بهره ضمیمه است که در تاریخ های پرداخت بهره از آن جدا شده و به واحد تجاری صادرکننده یا بانک تضمین کننده اوراق تسلیم و در مقابل آن بهره پرداخت می شود.

A bearer bond is a bond or debt security issued by a business entity such as a corporation, or a government. As a bearer instrument, it differs from the more common types of investment securities in that it is unregistered – no records are kept of the owner, or the transactions involving ownership. Whoever physically holds the paper on which the bond is issued owns the instrument. This is useful for investors who wish to retain anonymity. Recovery of the value of a bearer bond in the event of its loss, theft, or destruction is usually impossible. Some relief is possible in the case of United States public debt.

اوراق قرضه مدت دار و سریال

اوراق قرضه مدت دار که اوراق قرضه با سررسید معین نیز نامیده می شود اوراقی است که دارای یک سررسید مشخص است.

اوراق قرضه سریال که اوراق قرضه ترتیبی نیز نامیده می شود اوراقیست که دارای سررسیدهای مختلف بوده و هر بخشی از آن در تاریخ های مختلف بازپرداخت می شود. مثلا بازپرداخت بخشی از اوراق قرضه پس از چهار سال و بخشی دیگر پس از پنج سال یا تاریخی دیگر انجام می شود.

اوراق قرضه قابل باز خرید و قابل تبدیل

اوراق قرضه قابل باز خرید نوعی از اوراق قرضه هست که قبل از تاریخ سر رسید به اختیار صادر کننده، قابل باز خرید می باشد. باز خرید اوراق قرضه قبل از سر رسید در پاره ای از اوقات مستلزم پرداخت مبلغی بیش از ارزش اسمی به دارنده آن است.

اوراق قرضه قابل تبدیل نوعی از اوراق قرضه است که در تاریخ سر رسید یا قبل از آن به اختیار دارنده آن قابل تبدیل به سهام عادی است.

بر پایه ماده ۲ قانون انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۰۶/۳۰ مجلس شورای اسلامی و ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی اجرای قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۷/۵/۱۸ هیئت وزیران، اوراق مشارکت چنین معرفی شده است:

اوراق بهادار با نام یا بی‌نامی است که به موجب قانون یا مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین و برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های عمرانی - انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سالانه کشور یا برای تأمین منابع مالی لازم برای تهیه مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی توسط دولت، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و مؤسسات عام‌المنفعه و شرکت‌های وابسته به دستگاه‌های مذکور، شرکت‌های سهامی عام و خاص و شرکت‌های تعاونی تولید منتشر می‌شود و به سرمایه‌گذارانی که قصد مشارکت در اجرای طرح‌های یاد شده را دارند از طریق عرضه عمومی واگذار می‌گردد.

Musharakah

Musharakah is a joint enterprise or partnership structure with profit/loss sharing implications that is used in Islamic finance instead of interest-bearing loans. Musharakah allows each party involved in a business to share in the profits and risks. Instead of charging interest as a creditor, the financier will achieve a return in the form of a portion of the actual profits earned, according to a predetermined ratio. However, unlike a traditional creditor, the financier will also share in any losses.

Musharakah plays a vital role in financing business operations based on Islamic principles, which prohibit making a profit on interest from loans. For example, suppose that an individual (A) wants to begin a business but has limited funds. Individual (B) has excess funds and wishes to be the financier in musharakah with A. The two people would come to an agreement to the terms and begin a business in which both share a portion of the profits and losses. This negates the need for A to receive a loan from B.

واحد تجاری صادرکننده ممکن است اوراق قرضه را بیشتر از مبلغ اسمی، کمتر از مبلغ اسمی یا برابر با مبلغ اسمی صادر نماید.

صدور اوراق قرضه به مبلغ اسمی:

در صورتی که اوراق قرضه به مبلغ اسمی فروخته شود ثبت زیر در دفاتر صورت می پذیرد:

وجوه نقد*

اوراق قرضه پرداختنی*

صدور اوراق قرضه با صرف:

در صورتی که نرخ بهره اوراق بهره منتشره بیشتر از نرخ بهره بازار باشد، اوراق قرضه به مبلغی بیش از مبلغ اسمی آن فروخته خواهد شد. در این حالت، تفاوت بین مبلغ دریافتی و مبلغ اسمی اصطلاحاً "صرف اوراق قرضه" نامیده می شود و برای ثبت آن سند حسابداری زیر صادر می گردد:

وجوه نقد*

اوراق قرضه پرداختنی*

صرف اوراق قرضه*

صدور اوراق قرضه با کسر:

در صورتی که نرخ بهره اوراق بهره منتشره کمتر از نرخ بهره بازار باشد، اوراق قرضه به مبلغی کمتر از مبلغ اسمی آن فروخته خواهد شد. در این حالت، تفاوت بین مبلغ دریافتی و مبلغ اسمی اصطلاحاً "کسر اوراق قرضه" نامیده می شود و برای ثبت آن سند حسابداری زیر صادر می گردد:

وجوه نقد*

کسر اوراق قرضه*

اوراق قرضه پرداختنی*

شرکتی جهت تامین مالی فعالیت های خود در تاریخ ۹۱.۰۱.۰۱ اقدام به صدور ۱۰۰۰ ورقه قرضه ۱۰۰۰ ریال با نرخ بهره ۱۰ درصد به سررسید ۵ سال بعد نمود.
بهره این اوراق هر شش ماه یک بار در تاریخ ۳۱ شهریور و ۲۹ اسفند هر سال پرداخت می شود.

مطلوبست: انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۹۱.۰۱.۰۱ با فرض اینکه:

- 1) هر ورقه قرضه به مبلغ ۱۰۰۰ ریال به فروش برسد.
- 2) هر ورقه قرضه به مبلغ ۱۰۵۰ ریال به فروش برسد.
- 3) هر ورقه قرضه به مبلغ ۹۷۰ ریال به فروش برسد.

(۱)

وجه نقد ۱.۰۰۰.۰۰۰

اوراق قرضه پرداختنی ۱.۰۰۰.۰۰۰

(۲)

وجه نقد ۱.۰۵۰.۰۰۰

اوراق قرضه پرداختنی ۱.۰۰۰.۰۰۰

صرف اوراق قرضه ۵۰.۰۰۰

(۳) وجه نقد ۹۷۰.۰۰۰

کسر اوراق قرضه ۳۰.۰۰۰

اوراق قرضه پرداختنی ۱.۰۰۰.۰۰۰

صدور اوراق قرضه بین تاریخ های پرداخت بهره:

در مواردی که تاریخ صدور اوراق قرضه با تاریخ پرداخت بهره یکسان نباشد به لحاظ آن که کوپن های بهره یک دوره پرداخت را به طور کامل شامل می شود، مبلغ بهره ای که مربوط به فاصله زمانی بین تاریخ پرداخت بهره و تاریخ صدور اوراق قرضه می باشد به مبلغ اوراق قرضه اضافه شده و از خریداران اوراق قرضه دریافت می شود و در حساب جداگانه ای تحت عنوان "بهره پرداختنی" ثبت می گردد. بهره وصول شده در زمان فروش، در تاریخ اولین پرداخت بهره بعدی به خریدار برگشت داده می شود.

شرکتی در تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ اوراق قرضه ۵ ساله ای به مبلغ ۳.۰۰۰.۰۰۰ ریال با نرخ بهره ۱۰ درصد صادر و به مبلغ اسمی به علاوه بهره متعلقه تا تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ به فروش می رساند. بهره این اوراق هر شش ماه یک بار در تاریخ های اول مهر و اول فروردین هر سال پرداخت می شود.

مطلوبست: انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱

شرکتی در تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ اوراق قرضه ۵ ساله ای به مبلغ ۳.۰۰۰.۰۰۰ ریال با نرخ بهره ۱۰ درصد صادر و به مبلغ اسمی به علاوه بهره متعلقه تا تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ به فروش می رساند. بهره این اوراق هر شش ماه یک بار در تاریخ های اول مهر و اول فروردین هر سال پرداخت می شود.

مطلوبست: انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱

بهره تحقق یافته از تاریخ ۹۵.۰۱.۰۱ الی ۹۵.۰۳.۰۱

$$۳.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰\% \div ۱۲ * ۲ = ۵۰.۰۰۰$$

وجوه نقد ۳.۰۵۰.۰۰۰

اوراق قرضه پرداختنی ۳.۰۰۰.۰۰۰

بهره پرداختنی ۵۰.۰۰۰

حسابداری پرداخت بهره اوراق قرضه:

بهره اوراق قرضه متناسب با مبلغ اسمی و نرخ بهره مندرج در اوراق قرضه در هر تاریخ پرداخت بهره محاسبه و در دفاتر ثبت شده و به عنوان هزینه مالی در صورت سود و زیان واحد تجاری صادر کننده اوراق قرضه گزارش می شود.

چنانچه تاریخ پرداخت بهره مطابق با پایان سال مالی نباشد طبق اصل تطابق هزینه ها با درآمد، در پایان دوره مالی، بهره تحقق یافته و پرداخت نشده شناسایی و در دفاتر ثبت می گردد.

شرکتی در تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ اوراق قرضه ۵ ساله ای به مبلغ ۳.۰۰۰.۰۰۰ ریال با نرخ بهره ۱۰ درصد صادر و به مبلغ اسمی به علاوه بهره متعلقه تا تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ به فروش می رساند. بهره این اوراق هر شش ماه یک بار در تاریخ های اول مهر و اول فروردین هر سال پرداخت می شود.

مطلوبست: با فرض اینکه سال مالی شرکت منتهی به پایان اسفندماه باشد، انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۹۵.۰۷.۰۱ و ۹۵.۱۲.۳۰

شرکتی در تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ اوراق قرضه ۵ ساله ای به مبلغ ۳.۰۰۰.۰۰۰ ریال با نرخ بهره ۱۰ درصد صادر و به مبلغ اسمی به علاوه بهره متعلقه تا تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ به فروش می رساند. بهره این اوراق هر شش ماه یک بار در تاریخ های اول مهر و اول فروردین هر سال پرداخت می شود.

مطلوبست: با فرض اینکه سال مالی شرکت منتهی به پایان اسفندماه باشد، انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۹۵.۰۷.۰۱ و ۹۵.۱۲.۳۰

۹۵.۰۷.۰۱

بهره قابل پرداخت در تاریخ ۹۵.۰۷.۰۱ $۳.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰\% * ۶ \div ۱۲ = ۱۵۰.۰۰۰$

هزینه بهره چهارماهه از ۹۵.۰۳.۰۱ الی ۹۵.۰۷.۰۱ $۱۵۰.۰۰۰ - ۵۰.۰۰۰ = ۱۰۰.۰۰۰$

هزینه بهره ۱۰۰.۰۰۰

بهره پرداختنی ۵۰.۰۰۰

وجه نقد ۱۵۰.۰۰۰

شرکتی در تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ اوراق قرضه ۵ ساله ای به مبلغ ۳.۰۰۰.۰۰۰ ریال با نرخ بهره ۱۰ درصد صادر و به مبلغ اسمی به علاوه بهره متعلقه تا تاریخ ۹۵.۰۳.۰۱ به فروش می رساند. بهره این اوراق هر شش ماه یک بار در تاریخ های اول مهر و اول فروردین هر سال پرداخت می شود.

مطلوبست: با فرض اینکه سال مالی شرکت منتهی به پایان اسفندماه باشد، انجام ثبت لازم در دفتر روزنامه در تاریخ ۹۵.۰۷.۰۱ و ۹۵.۱۲.۳۰

۹۵.۱۲.۳۰

هزینه بهره شش ماهه منتهی به ۹۵.۱۲.۳۰ = $۱۵۰.۰۰۰ = ۱۲ = ۱ = ۳.۰۰۰.۰۰۰ * ۱۰\% * ۶ \div ۱۲$

هزینه بهره ۱۵۰.۰۰۰

وجه نقد ۱۵۰.۰۰۰

